

Souhrnná teritoriální informace Chorvatsko

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským
úřadem ČR v Záhřebu ke dni 18.02.2012

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní informace o teritoriu
2. Vnitropolitická charakteristika
3. Zahraničně-politická orientace
4. Ekonomická charakteristika země
5. Finanční a daňový sektor
6. Zahraniční obchod země
7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR
8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu
9. Investiční klima
10. Očekávaný vývoj v teritoriu

1. Základní informace o teritoriu

1.1. Oficiální název státu

- v češtině : Chorvatská republika
- v úředním jazyku země : Republika Hrvatska

1.2. Rozloha

Chorvatská republika se rozkládá na východním pobřeží Jaderského moře a ve své severní části hluboko zasahuje do vnitrozemí - od předhůří Alp do Panonské nížiny, břehů Dunaje a Drávy. Na severu a severozápadě sousedí se Slovinskem a dále na severu a severovýchodě s Maďarskem, východním a krajně jižním sousedem země je Srbsko a Černá Hora, jižním a jihovýchodním Bosna a Hercegovina.

Povrch pevninského Chorvatska zaujímá celkovou rozlohu 56.542 km², teritoriální moře plochu cca 31.067 km².

1.3. Počet obyvatel, hustota na km², podíl ekonomicky činného obyvatelstva

Podle posledního sčítání lidu provedeného na počátku roku 2011 má Chorvatsko 4, 456 000 obyvatel (stav k 31. 3. 2011). (Podrobnosti sčítání lidu budou zveřejněny až v průběhu roku 2012) Počet ekonomicky činných obyvatel je podle údajů z roku 2006 1 735 456. Chorvatsko má relativně jednu z největších diaspor na světě. Pouze v zemích západní Evropy žije přibližně milion Chorvatů. Uvádí se, že v zahraničí, kromě západní Evropy zejména v USA, Kanadě, Jižní Americe a Austrálii, našlo nový domov až 4 milióny osob chorvatského původu.

Chorvatsko se i proto řadí k méně osídleným zemím. Různé prameny uvádějí rozdílné údaje hustoty osídlení (v závislosti na tom, zda se započítávají jaderské ostrovy). Vypočtená hustota obyvatelstva činí 78,5 obyvatel/ km². Nejčastěji uváděný údaj však činí 84,6 obyvatel / km². V poslední době se prohlubuje již tak velký rozdíl v hustotě osídlení některých oblastí (téměř neobydlené oblasti zvané „Gorski kotar“ ve vnitrozemí a ostrovů na jedné straně a městských center v čele s hlavním městem Záhřebem na straně druhé).

1.4. Průměrný roční přírůstek obyvatelstva a jeho demografické složení

Přirozený přírůstek obyvatelstva v CHR je v posledním období vyjadřován v záporných hodnotách a má alarmující klesající tendenci. V roce 2006: 41 446 narozených a 50 378 zemřelých (úbytek 8 932 osob). Muži tvoří 48% a ženy 52 % obyvatel.

1.5. Národnostní složení

Podle výsledků sčítání lidu z roku 2001 vypadá obraz etnické struktury Chorvatska následovně :

- 89,63 % Chorvaté
- 4,54 % Srbové
- 0,47 % Bosňáci
- 0,37 % Maďaři

- 0,34 % Albánci
- 0,30 % Slovinci
- 0,24 % Češi
- 0,21 % Rómové
- 0,11 % Černohorci
- 0,11 % Slováci
- 0,10 % Makedonci
- 0,07 % Němci
- 0,05 % Rusíni
- 0,04 % Ukrajinci
- 0,01 % Židé
- 0,01 % Poláci
- 0,01 % Rumuni
- 0,01 % Bulhaři
- 0,01 % Turci
- 0,49 % ostatní

Migrace obyvatelstva:

Území Chorvatska opustilo v důsledku války v letech 1991-95 přibližně 100 tis. občanů chorvatské národnosti. Po cca 20 tis. uprchlíků bylo donedávna ve Slovinsku a Maďarsku, dnes se jejich počet minimalizoval. (přesné údaje nejsou k dispozici). Zhruba 250 tis. chorvatských Srbů odešlo v důsledku vojenských akcí do BaH a Srbska.

Podle oficiálních čísel, které uvádí OBSE, se do svých původních domovů v Chorvatsku zatím vrátilo cca 141 000 uprchlíků (zejména srbské národnosti). Odhady OBSE se pohybují od 200 do 300 tis. uprchlíků, kteří opustili chorvatské území v letech 1991 – 95 (do tohoto počtu nejsou zahrnuty „internally displaced persons“, tedy ti, kteří migrovali v rámci Chorvatska a zůstali na území Chorvatska – z velké části Chorvaté). Podle OBSE je podstatné především vytvořit podmínky a atmosféru, přející návratu těch, kteří by se vrátit chtěli. OBSE vytvořila společně s vládou CHR aktivní informační kampaň, z níž je zřejmé, jaké podmínky navrátilivší se uprchlíky v Chorvatsku konkrétně čekají. OBSE by interně považovala za úspěšnou takovou kampaň, která by k návratu přesvědčila zhruba 20% uprchlíků.

Na území Chorvatska ještě stále zůstává asi 128 000 osob z BaH, z nichž pouze 8000 má statut uprchlíka. Většina těchto bosenských Chorvatů získala chorvatské občanství a jen asi málo z nich se ještě někdy vrátí do BaH (jde především o Chorvaty, kteří se stali obětí etnických čistek v BaH již v polovině roku 1992 a pocházejí z území dnešní Republiky srbské v BaH). Konečně 30 563 Chorvatů ze Srbska (hlavně z Vojvodiny a Kosova) ještě zůstává v CHR, z nichž 563 získalo statut uprchlíka.

Návrat „internally displaced persons“, převážně etnických Chorvatů na místa jejich původních domovů je v podstatě ukončen (UNHCR uvádí 242 647 osob, kteří se vrátili do svých domovů od roku 1995). Zbývá Chorvati, kteří se usídlili různě po Chorvatsku, se na svá původní místa nevracejí hlavně z důvodu ekonomických (hospodářská situace v jejich původním bydlišti je horší než v místech současného pobytu).

Zásadním momentem v roce 2004 byla sarajevská trojstranná schůzka HR, SČH a BaH pod patronátem OBSE, která se zabývala otázkou uprchlíků a ochranou národnostních menšin ve všech třech zemích a kde se tyto země dohodly na spolupráci v této oblasti. Chorvatská vláda poté za spolupráce s misí OBSE odstartovala informační kampaň pro uprchlíky, kteří by se ještě chtěli vrátit. Na nejvyšší politické úrovni tedy vůle nechybí, ale skutečný návrat uprchlíků je komplikován řadou nedořešených legislativních kroků a problémy na místní úrovni, kde v některých případech stále přetrvává spíše snaha možné navrátilce před návratem odradit. Rovněž stále chybí účinný mechanismus, který by rozhodnutí vlády parlamentem přijaté legislativní kroky převáděl do praxe v regionech.

1.6. Náboženské složení

V Chorvatsku působí 24 církví. Největším náboženským společenstvím v Chorvatsku je římskokatolická církev. Příslušnost obyvatelstva k jednotlivým církvím podle výsledků sčítání lidu z roku 2001:

- 87,83 % - římskokatolická církev (především Chorvaté)
- 4,42 % - pravoslavné církve (zejména Srbové, Černohorci, Rusové a Makedonci)
- 1,28 % - islámská církev
- 0,14 % - řeckokatolická církev
- 0,14 % - svědci Jehovovi
- 0,09 % - kalvinisté
- 0,08 % - evangelická církev
- 0,07 % - adventisté
- 0,04 % - baptisté
- 0,01 % - židé
- 0,11 % - příslušníci jiných církví
- 2,99 % - agnostici
- 2,22 % - bez vyznání.

Vliv římskokatolické církve se v posledních letech výrazně zvětšil (celková atmosféra ve společnosti, návštěvy papeže, konkordátní smlouvy, atd.). V Chorvatsku je řada rurálních oblastí s tradičně silnými pozicemi katolické církve. K posilování církve v urbánním prostředí pak přispěl především znovunalezený pozitivní vztah k víře ze strany nejvyšších politických představitelů země jako součásti budování chorvatské národní identity.

1.7. Úřední jazyk a ostatní nejčastěji používané jazyky

Úředním jazykem je chorvatština / chorvátština. Podle výsledků sčítání lidu z roku 2001 deklarovalo obyvatelstvo Chorvatska svůj mateřský jazyk následovně :

- 96,12 % - chorvatština
- 1,01 % - srbština
- 0,46 % - itaština
- 0,33 % - albánština
- 0,29 % - maďarština
- 0,27 % - slovinština
- 0,21 % - bosánština
- 0,18 % - rómština
- 0,16 % - čeština
- 0,11 % - srbochorvatština
- 0,09 % - slovenština
- 0,08 % - makedonština
- 0,07 % - němčina.

Dále byly v zanedbatelném množství deklarovány jako mateřské následující jazyky: rusínský jazyk, rumunština, polština, černohorština, bulharština, hebrejščina a jazyk vlašský. Žádný jazyk jako svůj mateřský jazyk neudává 0,38 % obyvatelstva.

1.8. Administrativně správní členění země, hlavní město a další velká města

- 21 žup
- 430 občin (opštin - nižších územních administrativních celků, vč. městských / obecních částí)
- 121 měst včetně Záhřebu, který má zvláštní statut
- 6694 obcí z toho 6489 vesnického charakteru

Hlavním městem Chorvatské republiky je Záhřeb/Zagreb. Podle posledních oficiálních výsledků sčítání lidu z roku 2001 činil počet jeho obyvatel 779 145 osob.

Dalšími velkými městy (zpravidla středisky žup / županijí) jsou :

- Split (Dalmatinsko-splitska županija) - 189 444 obyvatel,
- Rijeka (Primorsko-goranska županija) - 167 757 obyvatel
- Osijek (Osječko-baranjska županija) - 104 553 obyvatel
- Zadar (Zadarska županija) - 74 814 obyvatel
- Karlovac (Karlovačka županija) - 59 658 obyvatel
- Slavonski Brod (Brodsko-posavska županija) - 55 521 obyvatel
- Dubrovnik (Dubrovačko-neretvanska županija) - 49 285 obyvatel

Sisak (45 731), Vukovar (44 342), Varaždin (41 728), Šibenik (41 077), Vinkovci (35 290), Koprivnica (24 214), Požega (20 932), Knin (12 041) atd.

1.9. Peněžní jednotka a její členění, používání jiných měn

Dne 23. prosince 1991 byl v Chorvatsku zaveden „chorvatský dinár“ jako přechodná měna v období odchodu z monetární soustavy bývalé Jugoslávie a stabilizace chorvatského hospodářství.

Současná měna dostala název "kuna" a byla zavedena 30. května 1994 (Den chorvatské státnosti). 1 chorvatská kuna (HRK) se dělí na 100 lipa. Cizí měny lze v Chorvatsku měnit za místní měnu zcela bez problémů.

Střední devizový kurs Chorvatské národní banky (k 1.6.2011):

1,- USD = 5,1603 HRK
1,- EUR = 7,4387 HRK

1.10. Státní svátky, obvyklá pracovní a prodejní doba

- 1. leden - Nový rok
- 6. leden - Tři králové
- březen - duben - Velikonoce (pohyblivé)
- 1. květen - Svátek práce
- 15. červen - Boží Tělo (pohyblivé)
- 22. červen - Den protifašistického boje
- 25. červen - Den Státnosti
- 5. srpen - Den vítězství a díkůvzdání vlasti
- 15. srpen - Nanebevzetí Panny Marie - Velika Gospa
- 8. říjen - Den nezávislosti
- 1. listopad - Svátek Všech svatých
- 25. prosinec - Vánoční svátek

- 26. prosinec - Vánoční svátek

Úřady v letní sezóně posunují své úřední hodiny již od 7:00 hod – do 15:00 hod. Prodejní doba se pohybuje v rozmezí 7:00 hod – 21:00 hod. V neděli je zavírací den. Kromě benzínových pump bývají otevřeny i obchody se suvenýry. V letní sezóně na pobřeží otevírají i jiné typy obchodů na základě výjimky lokálních úřadů.

1.11. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty

Chorvatské běžné obchodní zvyklosti se nikterak zvláště neodlišují od standardních jihoevropských obchodních zvyklostí. Podobně jako v jiných jihoevropských zemích hraje významnou úlohu vnější dojem (vzhled, oblečení, automobil...), neformální prostředí pro jednání může být účinnější (restaurace), dochvilnost není dogma (toleruje se 10 min zpoždění). Lze říci, že v čím jižnější části Chorvatska se obchodní jednání odehrává, tím jsou výše zmíněné aspekty výraznější.

1.12. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Dne 26. 4. 2002 bylo podepsáno Správní ujednání k provádění smlouvy mezi Českou republikou a Chorvatskou republikou o sociálním zabezpečení. Na základě tohoto ujednání je občanům ČR poskytnuta nutná a neodkladná zdravotní péče na účet příslušné české pojišťovny. Tento nárok se vztahuje na všechny věcné dávky, jejichž poskytnutí je nezbytné pro odvrácení ohrožení zdraví či života.

Významnou novinkou, která usnadní jednání mezi našimi občany a chorvatskými zdravotnickými zařízeními je možnost používání Evropského průkazu zdravotního pojištění pro občany ČR na území Chorvatské republiky. Evropský průkaz nahradil od 15. 9. 2005 tiskopis CZ/HR 111 a čeští pojištěnci mohou na jeho základě uplatňovat nárok na zdravotní péči přímo ve zdravotnických zařízeních a soukromých ordinacích, které mají smluvní vztah s Chorvatským úřadem zdravotního zabezpečení. Co se týče rozsahu zdravotní péče platí nadále ustanovení Smlouvy o sociálním zabezpečení mezi ČR a CHR, včetně výše uvedeného správního ujednání.

Se souhlasem příslušné české zdravotní pojišťovny je možné během pobytu v Chorvatsku čerpat i zdravotní péči nad rámec péče nutné a neodkladné. V úvahu přichází zejména situace, kdy je zřejmé, že pojištěnec bude tuto péči po dobu pobytu v Chorvatsku potřebovat, např. dialýza, léčba následku úrazu. K tomuto účelu je možné na pobočce příslušné zdravotní pojišťovny požádat o souhlas na formuláři CZ/HR 111 A, potvrzující nárok na věcné dávky i nad nezbytný rámec. Udělení souhlasu nebo jeho odmítnutí je plně v pravomoci příslušné pojišťovny.

Nárok na zdravotní péči na základě mezinárodní smlouvy lze v Chorvatsku uplatnit pouze u smluvních lékařů chorvatského Zavodu za zdravstveno osiguranje (seznam oblastních úřadů Chorvatského ústavu nemocenského pojištění a jejich poboček je k nahlédnutí na: www.cmu.cz). Čeští občané tak vstupují do režimu platného pro chorvatské pojištěnce, s čímž souvisí i povinnost platit spoluúcast ve stejné výši jako místní pojištěnci (nové sazby platné od 1. 10. 2005 viz www.cmu.cz). Výše uvedený mechanismus však nepokrývá náklady na transport pojištěnce do ČR v případě vážného zranění nebo jeho tělesných pozůstatků v případě úmrtí. Vzhledem k tomu, že tyto náklady mohou být značné (v naléhavých případech jsou pacienti přepravováni letecky), doporučujeme turistům, aby se před cestou do Chorvatska připojistili pro takový případ, pokud již nemají takové připojištění sjednáno. Pojištění pro případ nutné repatriace zraněných osob nebo jejich tělesných pozůstatků v případě úmrtí rovněž bývá součástí nejrůznějších „balíčků pojišťovacích služeb“, které jsou poskytovány vlastníkům nejrůznějších platebních a kreditních karet (např. VISA, AMERICAN EXPRESS).

Pokud hodlají občané ČR v době své dovolené v Chorvatsku provozovat některé tzv. rizikové sporty - např. potápění, vodní lyžování, jízdou na vodních skútrech, horolezectví, létání na rogatech, padácích či ultralehkých letadlech, je třeba se pro případ pojistné události při provozování takových sportů rovněž připojistit, neboť běžné pojištění se na takové pojistné události nevztahuje.

Podrobné informace o rozsahu poskytované lékařské péče občanům ČR v Chorvatsku jim podá jejich zdravotní pojišťovna, od které obdrží rovněž nezbytné formuláře a seznam poboček chorvatských pojišťoven nebo na webových stránkách Centra mezinárodních úhrad: www.cmu.cz.

1.13. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Víza a poplatky

Občané České republiky nepotřebují při turistických cestách do Chorvatska vízum, pokud doba jejich pobytu nepřekročí 90 dnů. Chorvatské orgány požadují, aby platnost cestovního dokladu byla minimálně na dobu pobytu na území Chorvatska. Čeští občané mohou do Chorvatska cestovat i na občanský průkaz, detailnější informace jsou k dispozici na webových stránkách Velvyslanectví ČR v Záhřebu: www.mzv.cz/zagreb

Přihlašovací povinnost

V Chorvatské republice platí přihlašovací povinnost pro cizince, a to do 48 hodin po překročení státní hranice. Při ubytování v hotelu, kempu nebo soukromí, zajišťuje přihlášení turistů ubytovatel do 24 hodin. V ostatních případech se musí každý turista přihlásit individuálně na oddělení pro cizince policie Chorvatské republiky. Tato oddělení jsou v každé větší obci. Doklad o přihlášení je nutno pečlivě uschovat do doby opuštění území Chorvatska, neboť je velice často vyžadováno chorvatskými orgány při odjezdu ze země. Chybějící doklad o přihlášení je zdejší policií posuzován jako přestupek, který řeší Přestupkový soud.

Doplňující informace:

Občané ČR nepotřebují víza (pobyt do 90 dnů) pro vstup do:

- Bosny a Hercegoviny (na základě rozhodnutí Rady ministrů Bosny a Hercegoviny ze dne 21. 7. 2005)
- Srbska
- Černé Hory

Omezení pro dovoz a vývoz valut a místních měn, celní předpisy

Webový portál Celní správy Chorvatské republiky se nachází na adrese: www.carina.hr.

Dovážené valuty a cestovní šeky na hraničním přechodu není nutné deklarovat, pokud nepřesahují hodnotu 10.000 Eur. Dovoz hotovosti či šeků v hodnotě na 10.000 Eur podléhá ohlašovací povinnosti.

Bezcelní limit výrobků živočišné povahy (maso, masné výrobky, mléko, sýry kojenecká strava), které jsou dováženy v rámci individuálního cestovního styku do Chorvatska občany států Evropské unie, je stanoven na 10 kg na osobu. Dovoz většího než uvedeného množství potravin podléhá sanitární kontrole na příslušném hraničním přechodu.

Celní předpisy Chorvatské republiky povolují bezcelní dovoz předmětů osobní potřeby. Termínem "předměty osobní potřeby" jsou podle celního zákona myšleny výlučně předměty určené pro osobní potřebu během cesty a po dobu pobytu v zahraničí (oděvy, obuv, předměty osobní hygieny). Pro osobní potřebu a potřebu ostatních rodinných příslušníků je možné dočasně dovést předměty jako např. videokamera, fotoaparát, sportovní výstroj, atd.

Dočasný dovoz cennějších předmětů a výstroje pro osobní potřebu je nutné písemně deklarovat na hraničním přechodu a po ukončení pobytu je opět vyvézt.

Pro dovážené předměty, na které nelze pohlížet jako na předměty osobní potřeby, platí bezcelní limit ve výši 300,- HRK na osobu. Předměty, jejichž hodnota překračuje bezcelní limit, jsou na hraničním přechodu při vstupu do Chorvatské republiky procleny a navíc je třeba za ně uhradit DPH ve výši 23%.

V rámci bezcelního limitu je dále možné dovést max. 200 cigaret nebo 50 doutníků nebo 250g tabáku, 1 litr tvrdého alkoholu, 2 litry nebo jiného obdobného alkoholického nápoje, 50 ml parfému, 250 ml toaletní vody, léky a zdravotnické výrobky v množství potřebném pro konkrétního cestujícího. Toto osvobození se nevztahuje na osoby mladší 17 let (pokud se jedná o dovoz tabákových výrobků či alkoholu).

Dovoz jakýchkoliv drog a jiných omamných prostředků do Chorvatska není dovolen. Trestné je i užívání drog. Dle zjištěného množství drog a omamných prostředků je jejich držení posuzováno jako přestupek nebo jako trestný čin. Pachatel je trestán peněžitou pokutou nebo odnětím svobody. Následně bývá vyhoštěn se zákazem pobytu na území Chorvatska.

Živá zvířata (psi, kočky, atd.) v doprovodu svého majitele musí mít pro vstup do Chorvatska platný mezinárodní očkovací průkaz s vyznačeným očkování proti vzteklině, příp. identifikaci zvířete mikročipem.

Cestování motorovými vozidly

V Chorvatsku je sice zákonem povolena hranice 0,5 ‰ obsahu alkoholu v krvi řidiče, nicméně v případě dopravní nehody je alkohol v krvi považován za zásadní přitěžující okolnost. Při jízdě je zakázáno používat mobilního telefonu s výjimkou přístrojů hands-free. Během letního času není povinnost používat ve dne tlumená světla, nicméně doporučuje se v zájmu bezpečnosti silničního provozu používat světla během jízdy 24 hodin denně. Pro přepravu dítěte mladšího 5 let je povinné používání dětské autosedačky. Pro cyklisty mladší 16 let platí povinné používání ochranné přilby.

Při cestách motorovými vozidly je bezpodmínečně nutné mít platný řidičský průkaz, technický průkaz a doklad o pojištění vozidla (zelená karta).

Nejvyšší povolená rychlost na dálnicích je 130 km/hod, na komunikacích pro motorová vozidla 110 km/hod, mimo osady 90 km/hod, v osadách 50 km/hod- pokud není místní úpravou stanoveno jinak. Dálniční poplatky v Chorvatsku jsou vybírány formou mýtného, vždy za konkrétní úsek dálnice, kterým projedete. Informace o poplatcích je možné nalézt na www.hac.hr

Závažnější dopravní přestupky řeší v Chorvatsku místně příslušný Přestupkový soud. Účastníci dopravní nehody jsou povinni se na jednání soudu dostavit.

Potápění, rybaření a jiné vodní sporty

Pro výkon řady „rekreačních“ činností je třeba si v Chorvatsku obstarat za poplatek příslušné povolení. To platí zejména pro zájemce o individuální potápění, o sportovní i rekreační rybolov.

Povolení k individuálnímu potápění s potápěčskou výstrojí vydávají Přístavní kapitanáty ve větších přístavech nebo jejich pobočky v menších městech na pobřeží. Je striktně zakázáno vyzvedávat z mořského dna jakékoliv předměty mající povahu kulturní památky nebo předměty, o nichž lze být jen předpokládat, že by takovou povahu mohly mít. Maximální povolená hloubka pro rekreační a sportovní potápění za použití dýchacích přístrojů je 40 m.

Povolení k rekreačnímu rybolovu (tzn. ze břehu, z turistické jachty) vydává Ministerstvo zemědělství, rybolovu a rozvoje venkova prostřednictvím sítě místních poboček nebo zmocněných agentur a prodejen..

Povolenky k výkonu sportovního rybolovu (tzn. podvodního např. s harpunou a obdobnou výbavou) vydává Chorvatský svaz sportovního rybolovu prostřednictvím jednotlivých rybářských spolků a zmocněných prodejen. Při výkonu sportovního rybolovu pod vodou není povoleno používat dýchací kyslíkový přístroj. Lovce se musí pohybovat pouze za použití vlastní síly.

K řízení každého plavidla s motorovým pohonem, včetně vodního skútru, je třeba vlastnit „námořní“ řidičský průkaz (v ČR vydávaný jako „mezinárodní průkaz vůdce rekreačního plavidla“). Člun delší než 2,5m (i gumový) nebo poháněný motorem o výkonu 5kW a silnějším musí být vybaven lodní vinětou prodávanou Přístavním kapitanátem.

Podrobné informace lze získat na internetové adrese Chorvatského potápěčského svazu www.diving-hrs.hr nebo na www.diving.hr.

1.14. Oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince – vhodnost návštěvy s ohledem na politickou či jinou situaci v zemi

Podle poznatků ZÚ a informací MV CHR se oblasti zvýšeného rizika pro cizince v Chorvatsku z politických důvodů nevyskytují. Pozornost je nicméně nutné věnovat oblastem, které byly přímo postiženy válkou v první polovině 90. let 20. století a jež jsou často ještě zaminovány. V případě návštěvy těchto oblastí je potřeba se informovat u místních úřadů o lokaci bezpečných zón.

1.15. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu (včetně generálních či honorárních konzulátů) – popis spojení z letiště a z centra města

Velvyslanectví České republiky v Záhřebu

Administrativní budova Romeo a Julie
Radnička cesta 47/VI
10000 Zagreb
tel. +385 1 6177246, 6192105 - sekretariát velvyslance
+385 1 6192119 - konzulární oddělení
+385 1 6176894 - obchodně-ekonomický úsek
fax: +385 1 6176630
nepřetržitá konzulární služba: +385 91 6121533
www stránky ZÚ Záhřeb: www.mzv.cz/zagreb

Konzulární jednatelství ve Splitu (v provozu každoročně jen po dobu turistické sezóny od 15.6. do 30.9.)

Tel./fax: +385 21 344 866
Obala HNP 5/III
21 000 Split
nepřetržitá konzulární služba: +385 91 612 1660

Konzulární jednatelství v Rijece (v provozu každoročně jen po dobu letní turistické sezóny od 15.6. do 30.9.)

+385 51 212 515
Trg 128. brigade Hrvatske vojske 4
nepřetržitá konzulární služba: +385 91 612 1560

1.16. Kontakty na zastoupení ostatních českých institucí (Česká centra, CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism)

CzechTrade

Zahraniční kancelář v Záhřebu
Trg Nikolaje Šubiča Zrinskog 10/1
10 000 Záhřeb
Chorvatsko
ředitel : Mgr. Robert Vindiš
tel./fax : + 385 1 492 0946
e-mail : zagreb@czechtrade.cz
www.czechtrade.cz

Ostatní instituce (Česká centra, CzechInvest a CzechTourism) v Chorvatsku svá zastoupení nemají.

1.17. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

- Tísňová linka - jednotný integrovaný záchranný systém: 112
- Policie: 192
- První pomoc: 194
- Požárníci: 193
- Záchranná a pátrací služba (na moři): 9155 (DAN), VHF kanály 16, 10, 74
- Dekompresní komory: PULA tel/fax +385 (0) 52 217 877. 24572
mobil: 098 255 945. 098 219 225
SPLIT + 385 (0) 21 354511, 361 355, 343 980

1.18. Internetové informační zdroje

Vlada Republike Hrvatske (Vláda CHR)	www.vlada.hr
Hrvatski sabor (Parlament CHR)	www.sabor.hr
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova	www.mvep.hr
Ministarstvo unutarnjih poslova	www.mup.hr
Ministarstvo financija	www.mfin.hr
Ministarstvo financija -Porezna uprava	www.porezna-uprava.hr
Ministarstvo pravosuđa	www.pravosudje.hr
Ministarstvo gospodarstva, Min. rada, Min. poduzetništva	www.mingorp.hr
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	www.mmpi.hr
Ministarstvo turizma	www.mint.hr
Ministarstvo poljoprivrede	www.mps.hr
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU	www.mrrfeu.hr
Ministarstvo zaštite okoliša i prirode	www.mzoip.hr
Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja	www.mgipu.hr
Ministarstvo zdravlja i socijalne skrbi	www.mzss.hr
Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	www.mobms.hr
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	www.mzos.hr
Ministarstvo kulture	www.min-kulture.hr
Ministarstvo obrane	www.morh.hr
Hrvatska gospodarska komora – HGK	www.hgk.hr
Hrvatska javnobilježnička komora (notářská)	www.hjk.hr

Hrvatska obrtnička komora (živnostenská)	www.hok.hr
Hrvatska odvjetnička komora (právnícká)	www.hok-cba.hr
Državni zavod za mjeriteljstvo	www.dzm.hr
Državni zavod za statistiku (Státní statistický úřad)	www.dzs.hr
Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (Důchodové zabezpečení)	www.mirovinsko.hr
Hrvatski zavod za zapošljavanje (Pracovní úřad)	www.hzz.hr
Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	www.hzzo-net.hr
Agencija za upravljanje državnom imovinom AUDIO	www.audio.hr
CARINA HR – Celní správa	www.carina.hr
HITRO HR -Služba chorvatské vlády pro urychlenou komunikaci	www.hitro.hr
Narodne novine (legislativní věstník)	www.nn.hr
Zagrebački Velesajam (Záhřebské veletrhy)	www.zv.hr
Nekretnine HR (nemovitosti)	www.nekretnine.hr
Večernji list (chorvatský deník)	www.vecernji.hr
Jutarnji list (chorvatský deník)	www.jutarnji.hr
Plavi oglasnik (inzertní noviny)	www.oglasnik.hr
Stránky se základními údaji o zemi	www.hr
KOMPASS INFO	www.kompass.hr
Podnikatelské fórum	www.poslovniforum.hr

1.19. Adresy významných institucí

Vlada Republike Hrvatske (vláda Chorvatské republiky)

Trg sv. Marka 2, 10000 Zagreb, Tel:+385-1-4569 222

Hrvatski sabor (Parlament Chorvatské republiky)

Trg sv. Marka 6-7, 10000 Zagreb, Tel:+385-1-4569 222, Fax: 4569611

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova (Ministerstvo zahraničích a evropských věcí)

Trg Nikole Šubića Zrinjskog 7-8, 10000 Zagreb, Tel:+385-1-4569 964

Ministarstvo unutarnjih poslova (Ministerstvo vnitra)

Ulica grada Vukovara 33, 10000 Zagreb, Tel:+385-1-6122 111

Ministarstvo financija (Ministerstvo financí)

Katančičeva 5, 10000 Zagreb, Tel:+385-1-4591 333

Ministarstvo financija -Porezna uprava (Ministerstvo financí – Daňový úřad)

Boškovičeva 5, 10000 Zagreb, Tel:+385-1-4809 000

Avenija Dubrovnik 32, 10000 Zagreb, Tel.: 00385-1-6501111

Ministarstvo pravosuđa (Ministerstvo spravedlnosti)

Dežmanova 6 i 10, 10000 Zagreb, Tel:+385-1-3710 666

Ministarstvo gospodarstva (Ministerstvo hospodářství)

Ministarstvo poduzetništva i obrta (Ministerstvo podnikání a řemesel)

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (Ministerstvo práce a penzijního systému)

Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb, Tel:+385-1-6106 111

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture (Ministerstvo moře, dopravy a infrastruktury)

Prisavlje 14, 10000 Zagreb, Tel:+385-1-6169111

Ministarstvo turizma (Ministerstvo cestovního ruchu)

Prisavlje 14, 10000 Zagreb, Tel:+385-1-6169111

Ministarstvo poljoprivrede (Ministerstvo zemědělství)

Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb, Tel:+385-1-6106 111

Ministarstvo regionalnog razvoja a EU fondů (Ministerstvo regionálního rozvoje)

Trg kralja Petra Krešimira IV br.1, 10000 Zagreb, Tel: +385-1-6400-600

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode (Ministerstvo životního prostředí a přírody)

Ulica Republike Austrije 14, 10000 Zagerb, Tel: +385-1-3782 111

Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja (Ministerstvo územního plánování a stavebnictví)

Ulica Republike Austrije 20, 10000 Zagreb, Tel:+385-1-3782 444

Ministarstvo zdravlja i socijalne skrbi (Ministerstvo zdravotnictví a sociální péče)

Ksaver 200a, 10000 Zagreb, Tel:+385-1-4607 555

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (Ministerstvo vědy, školství a sportu)

Donje Svetice 38, 10000 Zagreb, Tel:+385-1- 4569 000

Ministarstvo kulture (Ministerstvo kultury)

Runjaninova 2, 10000 Zagreb, Tel:+385-1- 4866 666

Ministarstvo obrane (Ministerstvo obrany)

Sarajevska cesta 7, 10000 Zagreb, Tel:+385-1-4567 111

Hrvatska narodna banka (Chorvatská národní banka)

Trg hrvatskih velikana 3, 10000 Zagreb, Tel:+385-1-4564 555

Hrvatska gospodarska komora (Chorvatská hospodářská komora)

Rooseveltov trg 2, 10000 Zagreb, Tel: +385-1-4561 555

2. Vnitropolitická charakteristika

2.1. Stručná charakteristika politického systému

Státním zřízením Chorvatska je parlamentní republika, hlavou státu je prezident volený v přímých volbách na pětileté volební období.

Hlavní politické strany

V Chorvatské republice je registrováno více než 110 politických stran. V parlamentních volbách do 7. volebního období Chorvatského sněmu (Sabor) uskutečněných v prosinci 2011 zvítězila předvolební středolevá koalice čtyř stran – Sociálně demokratické strany (SDP), Chorvatské národní strany (HNS), Istrijského demokratického sněmu (IDS) a Chorvatské strany důchodců (HSU). Tzv. Kukuriku koalice obsadila 80 mandátů ve 151 členném Saboru (plus jeden mandát zastupitele za českou a slovenskou menšinu, který je členem jedné ze stran koalice). Dosud vládní HDZ (a její volební koaliční partneři HGS a DC) zaujímá celkem 47 křesel. Strana Chorvatští labouristi – strana práce (HL-SR) a Chorvatská demokratická strana Slavonie a Baranje (HDSSB) získaly po šesti mandátech. Nezávislá kandidátka I. Grubišić v Saboru obsadila dvě poslanecká místa. Po jednom poslaneckém mandátu získal Chorvatská agrární strana (HSS) a strana Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević (HSP-AS). Tři zastupitele rezervované pro srbskou menšinu obsadila kompletně SDSS. Pět poslaneckých mandátů připadá zastupitelům za národnostní menšiny (včetně jednoho poslance zvoleného společně za českou a slovenskou menšinu)

Strany vládní koalice

Socijaldemokratska partija Hrvatske - SDP (Sociálně demokratická strana Chorvatska) - je nejsilnější vládní stranou, která vznikla ze sociálnědemokratického křídla Svazu komunistů Chorvatska. SDP je občanská strana "levého středu" obhajující zájmy dělníků a zaměstnanců, střední třídy, odvolávající se na tradice antifašismu. Dlouholetý předseda strany Ivica Račan, který stál v letech 2000-2003 v čele koaliční vlády, zemřel 29. dubna 2007. V červnu 2007 byl novým předsedou zvolen Zoran Milanović. Po vítězství v parlamentních volbách v prosinci 2011, kdy SDP získala 61 mandátů, se Zoran Milanović stal desátým předsedou vlády Chorvatska od vyhlášení nezávislosti.

Hrvatska narodna stranka – Liberalni demokrati HNS (Chorvatská národní strana) - je proevropsky orientovanou liberální stranou. HNS vznikla v roce 1990. Její první předsedkyní byla dr. Savka Dabčević-Kučar. V roce 1995 byl do čela HNS zvolen Radimir Čačić. Členskou základnu tvoří především podnikatelé, střední vrstva a intelektuálové. Předsedkyní strany byla od roku 2000 do jara 2008 prof. dr. Vesna Pusić, dnes ministryně zahraničních a evropských věcí. Po parlamentních volbách 2007, které skončily neúspěchem strany, čelila kritice řady prominentních členů strany. V březnu 2008 na sjezdu strany přenechala své místo staronovému předsedovi Radimiru Čačićovi (dnes 1. místopředseda vlády). Strana je součástí Kukuriku koalice, která po parlamentních volbách v prosinci 2011 sestavila koaliční vládu levého středu. Strana získala 14 poslaneckých mandátů.

Istarski demokratski sabor - IDS (Istrijský demokratický sněm) - je regionální levostředovou stranou působící výhradně v oblasti Istrijského poloostrova. Vystupuje proti centralizaci moci v Chorvatsku a za istrijskou autonomii. Jejím cílem je dále rozvoj přeshraniční spolupráce na regionální úrovni. Předsedou strany je Ivan Jakovčić, který je županem Istrijské župy. V Saboru získala tři mandáty.

Hrvatska stranka umirovljenika – HSU (Chorvatská strana důchodců) - malá levicová strana, která má prakticky za svůj jediný program obhajobu zájmů důchodců a vylepšování jejich sociálního a ekonomického postavení ve společnosti. Založena byla v roce 1996, dlouholetým předsedou strany je poslanec Silvano Hrelja. V Saboru získala tři mandáty.

Pozn: kolokviální název Kukuriku koalice se běžně zavedl v politologické praxi Chorvatska. Odvolává se na název restaurace, kde byla v roce 2009 oficiálně dohodnuta dlouhodobá spolupráce zúčastněných stran, vytvoření tzv. Svazu pro změny.

Opoziční parlamentní politické strany

Hrvatska demokratska zajednica - HDZ (Chorvatské demokratické společenství) - vzniklo jako jedno z prvních chorvatských opozičních hnutí ještě v době SFRJ. Vznik HDZ na jaře 1989 iniciovala skupina tehdejších disidentů v čele s Franjo Tuđmanem, budoucím prezidentem a duchovním otcem nezávislosti. Hnutí postupně přerostlo ve vůdčí sílu usilující o nezávislost Chorvatska. V roce 1993 stranický sjezd rozhodl, že ze širokého hnutí za nezávislost se HDZ transformuje na národní stranu křesťanskodemokratické orientace. Jejím cílem bylo udržet pozici vedoucí síly společnosti zastupující zájmy všech vrstev obyvatelstva. Politicky se strana řadí k pravému středu. Po smrti prezidenta F. Tuđmana byl zvolen prozatímním předsedou strany Ivo Sanader, který byl v této své funkci potvrzen i ve vnitrostranických volbách v roce 2002 a znovu po úspěšných parlamentních volbách v roce 2004.

S odchodem svého předsedy a premiéra Sanadera v roce 2010 z politického výsluní se však provalila celá řada skandálů se zneužíváním funkcí, korupcí, vyváděním peněz se státních institucí do černých fondů strany. V létě 2010 byla aklamací na stranickém sjezdu předsedkyní zvolena Jadranka Kosor. Ta vedla stranu i vládu v závěrečné fázi přístupových rozhovorů s EU, které provázela posílený boj s korupcí a organizovaným zločinem. Toto úsilí se do značné míry muselo soustředit do jejích vlastních stranických řad. Po prohraných parlamentních volbách v prosinci 2011, kdy získala celkem 47 poslaneckých mandátů, což je jeden z nejslabších výsledků v historii strany, odešla HDZ do opozice, přesto zůstává nejmasovější politickou stranou v zemi.

Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje – HDSSB (Chorvatský demokratický svaz Slavonie a Baranje). Regionálně působící pravicová strana orientující se na konzervativní a národovecké voličstvo ve východní Slavonii. Založena 2006 Branimirem Glavašem, který byl později odsouzen do vězení za válečné zločiny (jako čestný předseda strany vykonává trest vězení v Bosně a Hercegovině). Strana se řadí k nacionálně konzervativnímu proudu hájícímu zájmy válečných veteránů. V sociální politice přitom vystupuje spíše ze levicových pozic. Strana se zasazuje za daňové úlevy pro nejvíce zaostávající regiony, které by stimulovaly rovnoměrný rozvoj. Důraz klade na decentralizaci státní správy a návrat k existenci pěti historických regionů namísto současných žup. V parlamentních volbách v prosinci 2011 strana posílila a získala 6 poslaneckých mandátů. Předsedou HDSSB je Vladimir Šišljagić.

Hrvatski laburisti – stranka rada – HL-SR (Chorvatští laburisti, strana práce). Poměrně nová strana vzniklá v r. 2010 na základě odborového hnutí, výrazně levicového zaměření. Program je založen na levicových základech ochrany práv všech pracujících a solidarity ve společnosti. Usiluje o sociální spravedlnost cestou progresivního zdanění příjmů, zisků a dividend. Vyjadřuje se pro snižování rozdílů ve společnosti, zvyšování daní vyšším příjmovým skupinám. Předsedou strany je Dragutin Lesar. V parlamentních volbách v prosinci 2011 strana posílila a získala 6 poslaneckých mandátů

Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević – HSP-AS (Chorvatská strana práva dr. Ante Starčeviče) - zastupuje zájmy pravicově a konzervativně orientovaných voličů. Jedna z několika výrazně pravicových stran, jediná jednoznačně protiunijní parlamentní strana. Do Saboru se navrátila po několikaleté odmlce v parlamentních volbách z prosince 2011, kdy získala jediné poslanecké místo pro svou předsedkyni Ružu Tomašić.

Hrvatska seljačka stranka - HSS (Chorvatská rolnická strana) - vznikla v roce 1989 jako nástupce stejnojmenné strany, která se mezi dvěma světovými válkami zasazovala o chorvatskou autonomii. Jedná se o stranu národní orientace, umírněného politického vystupování, oslovuje především zemědělce, drobné podnikatele, živnostníky a rolníky v západní Slavonii. V roce 2007 vstoupila do koaliční vlády společně s HDZ, HSLs a SDSS. V lednu 2012 v důsledku neúspěšných voleb, kdy strana získala jediný mandát, bylo zvoleno nové vedení HSS, předsedou se stal Brnko Hrg.

Samostalna demokratska srpska stranka – SDSS (Samostatná demokratická srbská strana) Nejvýznamnější strana srbské etnické menšiny. Založena v roce 1995, sloučením několika menších srbských stran. Vedle etnické příslušnosti se profiluje liberálním a sociálnědemokratickým programem, v němž klade důraz na rovnost a ochranu práv menšin. Svoji tichou podporu vládě HDZ v předchozím volebním období změnila na formální účast ve vládě s jedním postem místopředsedy vlády odpovědným za návrat uprchlíků a lidská práva. V současném parlamentu má 3 poslance, zvolené na základě garantovaných míst pro příslušníky srbské menšiny. Tiše podporuje vládní koalici. Předsedou strany je Vojislav Stanimirović.

Poznámka: v posledních parlamentních volbách získalo dvě poslanecké místa i nezávislé hnutí penzionovaného duchovního Ivana Grubišiće. Nejedná se ale o politickou stranu.

Významnější neparlamentní strany

Hrvatska socijalno liberalna stranka – HSLS (Chorvatská sociálně liberální strana) - vznikla v květnu 1989. Po volbách v roce 2000 se pod vedením tehdejšího předsedy D. Budiši stala stranou vládní koalice. Po vládní krizi v roce 2002 opustila vládu a přešla do opozice. Z HSLS se postupně vyčlenily dvě nové strany – Liberální strana a Libra, z nichž ovšem Libra se v roce 2004 spojila s HNS a Liberální strana se v roce 2005 opět spojila s HSLS. Od roku 2007 byla až do léta 2010 součástí vládní koalice s HDZ. Po dobrovolném odchodu do opozice se navzdory velkým ambicím nedokázala opět probojovat do Saboru. Je výrazně proevropsky orientovaná. Předsedou strany je Darinko Kosor.

Hrvatska stranka prava - HSP (Chorvatská strana práva) - zastupuje zájmy pravicově a radikálně orientovaných voličů. Založena bývalým disidentem Dobroslavem Paragou. HSP utrpěla ve volbách 2007 výraznou porážku, kdy z 8 poslaneckých mandátů obhájila jediný, v roce 2011 utrpěla další volební porážku a (těsně) nezískala ani mandát. V době své parlamentní éry patřila k nejvýraznějším odpůrcům vstupu do EU. Předsedou je bývalý poslanec Danijel Srb.

Struktura ústředních orgánů státní moci a státní správy

Parlament

Parlament / Chorvatský sněm (Hrvatski Sabor) je nositelem zákonodárné moci. V souvislosti s ústavními změnami (28. března 2001) a zrušením horní komory - Župní komory, se Sabor stal jednokomorovým. Dalšími ústavními změnami schválenými v roce 2010 se stabilizoval počet poslanců Saboru na 151 – 140 je volených v deseti teritoriálních volebních obvodech, tři místa jsou volena Chorvaty z diaspory. Tři místa má zaručena srbská menšina, pět poslaneckých křesel připadá ostatním národnostním menšinám (jedno poslanecké místo je voleno společně českou a slovenskou menšinou v Chorvatsku). V souladu s ústavou má Sabor tyto základní pravomoci:

1. Rozhoduje o přijímání a změnách Ústavy.
2. Přijímá zákony.
3. Přijímá státní rozpočet.
4. Rozhoduje o válce a míru.
5. Přijímá Strategii národní bezpečnosti a obrany.
6. Realizuje občanskou kontrolu nad ozbrojenými silami a bezpečnostními službami.
7. Rozhoduje o změnách hranic.
8. Rozepisuje referendum.
9. Kontroluje práci vlády a dalších činitelů odpovědných parlamentu.
10. Uděluje amnestii za trestné činy.

Volby do Saboru proběhly podle novelizovaného volebního zákona, volilo se v 10 volebních okrscích, v každém z nich bylo rozděleno 14 poslaneckých mandátů (celkem 140 mandátů). Dále bylo rozděleno 8 mandátů „menšinových poslanců“ a tři mandáty volené Chorvaty mimo vlastní zemi (v diaspoře)

Poslanci jsou voleni na čtyřleté období. VII. volební období Saboru bylo zahájeno v prosinci 2011 po řádných parlamentních volbách ze dne 4. 12. 2011. Předsedou Saboru je od 22. prosince 2011 Boris Šprem, člen vládní koalice, strany SDP.

Koalice Kukuriku získala ve volbách 80 míst ve 151 členném Saboru. HDZ a koaliční partneři HGS a DC 44 křesel, tři místa zvolená v diaspoře rovněž připadla zastupitelům za HDZ. HL-SR (Labouristi) a HDSSB získaly po šesti mandátech, nezávislá kandidátka I. Grubišiće dvě poslanecká místa, HSS jedno křeslo v Saboru stejně jako HSP-AS (Hrvatska stranka prava dr Ante Starčević). Tři zastupitele rezervované pro

srbskou menšinu obsadila kompletně SDSS. Zvoleni a potvrzení jsou zástupci do všech pěti menšinových křesel, vč. Vladimíra Bílka, zastupitele za českou a slovenskou menšinu.

Volební účast na území Chorvatska se v průměru všech deseti volebních obvodů ustálila na 61,2 % oprávněných voličů.

V současnosti je 151 poslaneckých mandátů v Saboru rozděleno následovně:

Kukuriku (SDP, HNS, IDS, HSU)	80
Ch. demokratická unie (koalice s Chorvatskou občanskou stranou HGS a stranou Demokratické centrum DC)	47 (vč. tří z diaspory)
Ch. laburisti–strana práce HL – SR	6
Ch. demokratická strana Slavonie a Baranje HDSSB	6
Svaz pro etické Chorvatsko – nez. kandidátka I. Grubišiće	2
Ch. agrární strana HSS	1
Koalice HSP A. Starčević a HČSP (Ch. pevná strana práva)	1
Samostatná demokratická srbská strana SDSS	3
Menšiny	5

Vláda

V systému výkonné moci je zákonem potvrzena výstavba orgánů státní správy. V oblastech spadajících výlučně do kompetence orgánů státní správy byla vytvořena státní ministerstva - obrany, vnitra, zahraničních věcí a financí. Ostatní ministerstva mohou své kompetence přenášet na jiné orgány. Pro potřeby vykonávání specializovaných řídicích a jiných záležitostí vyžadujících vytváření specializovaných služeb a samostatnost v kompetencích existují další orgány státní správy (státní úřady a instituce). V souladu s ústavou má vláda Chorvatska následující základní pravomoci:

1. Předkládá zákony a další akty parlamentu.
2. Předkládá parlamentu státní rozpočet.
3. Provádí zákony a další rozhodnutí parlamentu.
4. Stará se o vnitřní a zahraniční politiku.
5. Reguluje a kontroluje práci státní správy a civilních bezpečnostních služeb.

Milanka Opačić (SDP)	místopředsedkyně vlády, ministryně sociální politiky a mládeže
Neven Mimica (SDP)	místopředseda vlády
Branko Grčić (SDP) fondů	místopředseda vlády, ministr regionálního rozvoje a evropských
Slavko Linić (SDP)	ministr financí
Ante Kotromanović (SDP)	ministr obrany
Vesna Pusić (HNS)	ministryně zahraničních a evropských věcí
Ranko Ostojić (SDP)	ministr vnitra
Orsat Miljenić (nestr.)	ministr spravedlnosti
Arsen Bauk (SDP)	ministr administrativy
Gordan Maras (SDP)	ministr podnikání a řemesel
Mirando Mrsić (SDP)	ministr práce a penzijního systému
Siniša Hajdaš Dončić (SDP)	ministr moře, dopravy a infrastruktury
Tihomir Jakovina (SDP)	ministr zemědělství, lesního a vodního hospodářství
Veljko Ostojić (IDS)	ministr turistiky
Mirela Holy (SDP)	ministryně životního prostředí a přírody
Ivan Vrdoljak (HNS)	ministr stavebnictví a urbanistiky
Predrag Matić (nestr.)	ministr veteránů
Rajko Ostojić (SDP)	ministr zdravotnictví
Željko Jovanović (SDP)	ministr vědy, vzdělávání a sportu
Andrea Zlatar (HNS)	ministryně kultury

Souborové přílohy:

- náměstci ministrů
<http://download.czechtrade.cz/odsi.asp?id=75374> (55kB)

3. Zahraničně-politická orientace

3.1. Členství v mezinárodních organizacích a regionálních uskupeních

Současná zahraniční politika Chorvatska prosazuje prozápadní orientaci zaměřenou na členství v EU, NATO a dobré vztahy se sousedy. Poté, co se stalo v dubnu 2009 členem NATO, stalo se členství v EU prioritním cílem chorvatské zahraniční politiky.

EU

V roce 2001 Chorvatsko podepsalo s EU Stabilizační a asociační dohodu jako první krok na cestě integrace země do EU. Ratifikace dohody se však v důsledku nedostatečné spolupráce země s ICTY protáhla až do roku 2004.

V únoru 2003 podalo Chorvatsko přihlášku ke vstupu do EU. Evropská rada následně uložila Evropské komisi vypracování hodnocení a doporučení k chorvatské přihlášce. Vláda I. Račana odevzdala počátkem října odpovědi na dotazník EK. EK následně (duben 2004) zveřejnila své pozitivní hodnocení (tzv. avis) Chorvatska a v červnu téhož roku udělila ER Chorvatsku statut kandidátské země. Přístupové rozhovory Chorvatska byly zahájeny po splnění podmínky zlepšení spolupráce s Mezinárodním soudním tribunálem pro býv. Jugoslávii (ICTY) na podzim 2005.

Dne 20.10.2005 byla zahájena analýza souladu chorvatského zákonodárství se zákonodárstvím EU - tzv. screening, který začal kapitolou Věda a výzkum a pokračoval kapitolou Vzdělání a kultura. Na mezivládní přístupové konferenci 30. 6. 2011 byly uzavřeny poslední 4 kapitoly (8 Hospodářská soutěž, 23 Soudnictví a základní práva, 33 Finanční a rozpočtová opatření a 35 Různé) a tím i celé přístupové rozhovory.

Chorvatsko si vyjednalo přechodná období u 17 kapitol z 35. K nejdůležitějším přechodným opatřením patří **přechodné období** na volný pohyb pracovních sil ve stávajících ČS a přeshraniční poskytování služeb v Rakousku a Německu, přechodné období na nabývání půdy v Chorvatsku ve formátu 7+3 let, postupný náběh strukturální a kohezní pomoci a přímých plateb v zemědělství, kvóty na cukr a mléko, postupné zavádění větších klecí pro nosnice, postupný zákaz některých dosud používaných potravinových názvů (např. marmeláda), odklad přístupu chorvatských dopravců na vnitrostátní trhy ČS EU, postupné zvyšování spotřební daně na cigarety, dočasně snížená sazba DPH na stavební práce, či odklad v zavádění řady norem v oblasti ochrany životního prostředí.

Dne 9.12. 2011 byla v Bruselu podepsána přístupová smlouva mezi Chorvatskem a členskými státy EU. Referendum o vstupu Chorvatska do EU se uskutečnilo 22. ledna 2012. Na otázku „Jste pro členství Chorvatska v Evropské unii?“ kladně odpovědělo 66,26 % zúčastněných voličů, proti vstupu do EU bylo 33,15 %. Neplatných hlasů bylo 0,59 %. Referenda se zúčastnilo jen 43,64 % z osob zapsaných ve voličských seznamech.

NATO

Na summitu Aliance v Bukurešti na počátku dubna 2008 bylo Chorvatsko spolu s Albánií pozváno ke vstupu do NATO. Po ratifikaci v členských zemích NATO se Chorvatsko na Summitu NATO ve Štrasburku stalo v dubnu 2009 členem NATO.

Od roku 2008 byla pozastavena základní povinná vojenská služba a od roku 2010 chorvatská armáda přešla na plně profesionální vojsko. Během roku 2011 působilo v zahraničních misích pod

vedením NATO, EU a OSN okolo 480 osob, příslušníků chorvatských ozbrojených sil a policie. Z toho přes 300 vojáků v misi ISAF v Afghánistánu a 20 vojáků v misi KFOR v Kosovu.

WTO

K podpisu a přístupu CHR k WTO došlo 17. července 2000 v Ženevě na jednání Hlavní rady WTO (oficiálně Chorvatsko přistoupilo k WTO dne 21. října 2000 po ratifikaci v Parlamentu).

ICTY

Strategie chorvatské vlády v oblasti trestání válečných zločinů se opírá o transparentní spolupráci s Mezinárodním soudním tribunálem v Haagu (ICTY). Byl vytvořen zvláštní Úřad pro válečné zločiny a v závěru roku 2000 byl Vládou HR přijat dokument o způsobu spolupráce s ICTY, která by měla probíhat podle dohodnutých pravidel, tzn. bez náznaků politizace a zpochybňování Vlastenecké války a zásadně podle konkrétní odpovědnosti.

V období prezidenta Tuđmana byla tato spolupráce velmi omezená a problematická, ačkoliv již tehdy platil zákon o spolupráci s ICTY a fungoval státní výbor pro tuto spolupráci.

Vláda I. Račana (2000-2003) se snažila o navázání kvalitativně nové spolupráce s ICTY, ovšem vzájemné vztahy se dostaly do krize po vydání zatykačů na dva obžalované chorvatské generály Bobetka a Gotovinu. Tehdejší vláda nedokázala zatknout generála Gotovinu a také odmítala zabezpečit přesun nemocného generála Bobetka do Haagu. Generál Bobetko zemřel na jaře 2003. Jeho případ se stal jednou z příčin tehdejší vládní krize a kvůli němu také došlo k dočasnému zablokování ratifikace chorvatské asociační dohody ve Velké Británii a Holandsku a odchodu druhé nejsilnější koaliční strany HSLS z vlády I. Račana.

V období 2004 – 2005 došlo k dočasnému zhoršení spolupráce s ICTY, která se zlepšila až zatčením uprchlého gen. Gotoviny na podzim 2005. Válečné zločiny jsou řešeny i na vnitrostátní úrovni, v rámci reformy soudnictví byly vytvořeny čtyři specializované soudy, které se zabývají touto otázkou minulosti. U soudu ICTY v Haagu probíhá několik soudních řízení, nejsledovanější jsou s generály Gotovinou a Markačem. Dne 15.4.2011 byl Ante Gotovina nepravomocně odsouzen ke 24 letům vězení, gen. Mladen Markač na 18 let odnětí svobody, oba za podíl na zločineckém spolčení (mimo jiné za činy kvalifikované jako zločiny proti lidskosti – vraždy, porušování pravidel válečného konfliktu, deportace, krádeže a drancování, nelidského chování). V současnosti probíhá odvolací řízení.

CEFTA

Dohodu o přistoupení k CEFTA podepsala CHR 5. prosince 2002 v Záhřebu. Přistoupením Chorvatska k Dohodě CEFTA byla splněna jedna z priorit první fáze chorvatské zahraničně ekonomické koncepce, jejímž obecným cílem je začlenění Chorvatska do mnohostranného mezinárodního systému obchodu a rozvoje regionální spolupráce. Členství v CEFTA chápalo Chorvatsko jako další významný krok při dosažení dlouhodobého strategického zahraničněpolitického cíle, kterým je členství v EU.

Dne 19.12.2006 v Bukurešti podepsaly Albánie, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Chorvatsko, Makedonie, Moldavsko, Rumunsko, Černá Hora, Srbsko a OSN ve jménu Kosova novou dohodu CEFTA, která vstoupí v platnost v polovině roku 2007 anahradí tak stávající síť 31 bilaterálních smluv o volném obchodu.

Dále je Chorvatsko v současnosti členem **OSN, OBSE, Rady Evropy** a řady dalších mezinárodních politických, hospodářských, humanitárních, obchodních a celních organizací a sdružení, při nichž má svá stálá zastupitelstva, vyslance a pověřence.

Chorvatská republika je plnoprávným členem OBSE od 24. března 1992 a od té doby pravidelně spolupracuje při práci organizace. Jako země velmi postižená válkou v 90. letech bylo Chorvatsko po skončení války často na denním pořádku jednání OBSE a jako země - člen CHR využívala služby a pomoci této organizace. V zemi do ledna 2012 působila kancelář OBSE, která se v posledním období v koncentrovala na monitoring vnitrostátních soudních procesů válečných zločinů a dokončení programu zajištění bydlení pro válečné uprchlíky a navrátilce.

3.2. Účast země na mnohostranných smlouvách a dohodách

Chorvatsko podporuje tvorbu nových standardů v oblasti lidských práv uvnitř OSN i v regionálních organizacích a aktivně na nich spolupracuje. Aktivní přínos v mezinárodním snažení o ochranu lidských práv potvrzuje Chorvatsko i prostřednictvím účasti v mezinárodních radách pro ochranu a propagaci lidských práv, včetně členství v Hospodářské a sociální radě OSN (do roku 2002), v Komisi pro statut žen (do roku 2002) a Komisi pro lidská práva, v níž je CHR členem pro období let 2000-2004. V mezinárodním zapojení v oblasti lidských práv se Chorvatsko zasazuje především za:

- univerzálnost a vzájemnou spjitost a podmíněnost všech lidských práv,
- stejné možnosti ve využívání lidských práv pro všechny občany,
- mimořádnou pozornost v tomto smyslu Chorvatsko klade na práva dětí, žen a příslušníků etnických skupin,
- právo na život a úplný zákaz trestu smrti
- a úplné zamezení a zrušení všech forem mučení a dalších nehumánních praktik, ponižujících postupů a trestů

Chorvatsko je rovněž členskou zemí CEFTA, SEI, Qudrilaterály a SEECF. Zapojuje se do programů CEPUS, SAPARD a řady dalších multilaterálních aktivit. Všechny tyto aktivity jsou podmíněny přáním chorvatských ústavních činitelů, aby Chorvatsko bylo spatřováno jako evropská země nebo nanejvýše země regionu jihovýchodní Evropy a nikoli balkánská země. Chorvatsko by však rádo hrálo roli jakéhosi lídra pro skupinu zemí balkánského regionu zejména ve zmíněných integračních procesech.

3.3. Přehled bilaterálních smluv s ČR (včetně data vstupu) – mimo smluv dle kap.7.1.

Bývalá ČSFR uznala Chorvatsko současně se Slovinskem dne 16.1.1992. Po rozdělení ČSFR došlo výměnou nót ke vzájemnému uznání ČR a Chorvatské republiky. Oficiální navázání diplomatických styků je datováno dnem 11.5.1992 (ČSFR), vzájemně pak označujeme dnem navázání diplomatických styků mezi ČR a CHR den 1. ledna 1993. Diplomatické styky se realizují na úrovni velvyslanectví. V obou státech jsou efektivně akreditováni mimořádní a zplnomocnění velvyslanci.

Bilaterální vztahy ČR a Chorvatska nejsou zatíženy otevřenými otázkami a dynamicky se rozvíjejí. Chorvatsko představuje pro ČR potenciálně významného hospodářského partnera a ekonomické nástupíště do regionu. Chorvatsko považuje ČR za důležitého partnera v širším kontextu (ČR jako člen NATO a v první skupině uchazečů o vstup do EU). Chorvatsko přitom také velmi dlouho oceňovalo úspěch transformace české společnosti. Potvrzuje to stálý zájem chorvatské strany o intenzivnější kontakty. Pro Chorvatsko je ČR bezesporu důležitým, až strategicky důležitým, partnerem pro naplňování ekonomických, politických a integračních ambicí.

Odradem dobrých a vyvážených vztahů mezi oběma zeměmi je také existující smluvní základna:

- **Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Chorvatské republiky o sukcesi do dvoustranných smluv sjednaná výměnou nót;** podpis: Praha, 4.4.1997; č. 56/2000 Sb.;

Sukcesní jednání o smluvní základně mezi Českou republikou a Chorvatskem byla ukončena s následujícím výsledkem:

33 dohod zůstalo v platnosti;

7 dohod pozbylo svou platnost.

Souběžně s jednáním o sukcesi do starých smluv byly uzavřeny následující nové dohody:

- **Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Chorvatské republiky o bezvízových cestách občanů**; podpis: Záhřeb, 5.3.1996; č. 165/1996 Sb.- vstup v platnost dne 9.6.1996; V září 2008 byl v Záhřebu podepsán Protokol k Dohodě o podpoře a ochraně investic, čeká se na jeho ratifikaci v obou zemích.

- **Dohoda mezi Českou republikou a Chorvatskou republikou o podpoře a vzájemné ochraně investic**; podpis: Záhřeb, 05.03.1996; č. 155/1997 Sb. - vstup v platnost dne 19.5.1997;

- **Obchodní dohoda mezi vládou České republiky a vládou Republiky Chorvatsko**; podpis: Záhřeb, 05.03.1996; č. 26/1997 Sb. - vstup v platnost dne 19.11.1996;

- **Ujednání mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem obrany Chorvatské republiky o vojenské spolupráci**; podpis: Praha, 24.3.1998;

- **Protokol o spolupráci v oblasti cestovního ruchu mezi Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky a Ministerstvem cestovního ruchu Republiky Chorvatsko**; podpis: Dubrovník, 26.5.1998;

- **Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Chorvatské republiky o spolupráci ve veterinární oblasti**; podpis: Praha, 3.12.1998 - vstup v platnost dne 23.3.1999;

- **Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Chorvatské republiky o spolupráci v oblasti ochrany rostlin**; podpis 3.12.1998 - vstup v platnost dne 1.4.1999;

- **Dohoda o technické, vědecké a ekonomické spolupráci mezi Ministerstvem zemědělství České republiky a Ministerstvem zemědělství a lesnictví Chorvatské republiky**; podpis: Praha, 3.12.1998;

- **Smlouva mezi Českou republikou a Chorvatskou republikou o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu a z majetku**; podpis: Praha, 22.01.1999; č. 42/2000 Sb. - vstup v platnost dne 28.12.1999; Ve dnech 9.-10.března 2009 proběhla v Záhřebu na žádost české strany expertní jednání, jejichž výsledkem bylo dojednání textu Protokolu ke smlouvě o zamezení dvojímu zdanění, jehož hlavní náplní je zajistit výměnu daňových informací i ve spojitosti s daněmi, které nejsou předmětem smlouvy (především DPH). Protokol by měl být podepsán v polovině roku 2011.

- **Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Chorvatské republiky o sociálním zabezpečení**; podpis: Praha, 22.1.1999; č. 82/2000 Sb.- vstup v platnost dne 1.7.2000;

- **Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Chorvatské republiky o leteckých službách** podpis: Praha, 22.1.1999;

- **Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Chorvatské republiky o vzájemné pomoci v celních otázkách**; podpis: Praha, 03.11.1999; č. 108/2000 Sb.;

- **Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Chorvatské republiky o předávání a přebírání osob na státních hranicích**; podpis: Praha, 30.11.1999;

- **Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Chorvatské republiky o spolupráci v boji proti organizovanému zločinu, nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami, terorismu a dalším druhům nebezpečné trestné činnosti**; podpis: Praha, 30.11.1999; dosud nevstoupila v platnost;

- **Protokol mezi Ministerstvem vnitra České republiky a Ministerstvem vnitra Chorvatské republiky k provádění Dohody mezi vládou České republiky a vládou Chorvatské republiky o**

předávání a přebírání osob na státních hranicích; podpis: Praha, 30.11.1999; dosud nevstoupila v platnost;

- **Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Chorvatské republiky o mezinárodní silniční dopravě**; podpis: Praha, 06.03.2001; dosud nevstoupila v platnost;

- **Memorandum o porozumění mezi Ministerstvem dopravy a spojů ČR a Ministerstvem pro námořní plavbu, dopravu a spoje CHR**, meziresortní protokol, který rámcově vymezuje oblasti spolupráce mezi oběma; podpis: Záhřeb, 6.3.2001;

- **Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Chorvatské republiky o vypořádání vzájemných pohledávek a závazků vyplývajících z clearingového platebního styku**; podpis: Záhřeb, 06.06.2001; dosud nevstoupila v platnost; dohoda je však předběžně prováděna;

- **Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Chorvatské republiky o spolupráci v oblasti kultury, umění, vědy a školství**; podpis: Záhřeb, 06.06.2001; dosud nevstoupila v platnost;

- **Dohoda o volném obchodu mezi Českou republikou a Chorvatskou republikou**; podpis: Praha, 12.11.2001; (se Slovenskou republikou podepsána v Bratislavě dne 6.11.2001); dosud nevstoupila v platnost (probíhá ratifikace v parlamentech obou zemí); od 1.1.2002 je však již předběžně prováděna.

- **Správní ujednání k provádění Smlouvy mezi vládou České republiky a vládou Chorvatské republiky o sociálním zabezpečení**; podpis: Záhřeb, 26.4.2002;

- **Protokol o spolupráci mezi Ministerstvem zahraničních věcí České republiky a Ministerstvem zahraničních věcí Chorvatské republiky**; podpis: Záhřeb, 26.4.2002;

Již v roce 2003 docházelo postupně k vypovídání bilaterálních smluv a dohod neslučitelných s legislativou EU v souvislosti se vstupem ČR do EU k 1.5.2004.

V souvislosti se vstupem ČR do EU byly vypovězeny platnosti následujících česko-chorvatských smluv neslučitelných s *acquis*. Ukončení platnosti těchto smluv ke dni vstupu ČR do EU bylo provedeno dohodou.

1. Obchodní dohoda mez vládou ČR a vládou Republiky Chorvatsko ze dne 5.3.1996
2. Dohoda mezi vládou ČR a vládou Chorvatské republiky o spolupráci ve veterinární oblasti ze dne 3.12.1998
3. Dohoda mezi vládou ČR a vládou Chorvatské republiky o spolupráci v ochraně rostlin ze dne 3.12.1998
4. Obchodní a plavební smlouvy mezi Československou republikou a Královstvím Srbů, Chorvatů a Slovinců ze dne 14.11.1928

4. Ekonomická charakteristika země

Chorvatsko bylo stejně jako většina jiných evropských zemí zasaženo světovou ekonomickou krizí, jejíž příznaky pokračovaly i v roce 2011. Díky tomu, že chorvatská centrální banka zastávala v posledním období velmi rigidní pozici a držela povinné rezervy bank velmi vysoko, bylo Chorvatsko poměrně málo bezprostředně zasaženo samotnou finanční krizí. Velkou výhodou bylo poměrně vysoké krytí domácími úsporami, stabilní měna a vysoké povinné rezervy bank.

4.1. Zhodnocení hospodářského vývoje za minulý rok, předpověď dalšího vývoje

Chorvatské hospodářství se i v roce 2011 potýkalo s důsledky hospodářské krize, jako jedna z mála zemí regionu nezaznamenalo žádné výraznější známky oživení. Potýká se s vysokou mírou nezaměstnanosti, strukturálními problémy, nízkou konkurenceschopností. Dosud se nepodařilo žádoucím tempem pokročit v realizaci jednotlivých bodů vládního hospodářského programu, které zahrnují podporu vstupu zahraničních investorů, restrukturalizaci průmyslových odvětví a s ní spojenou podporu investic do výrobních odvětví. Překážkou je stále vysoké daňové zatížení a nedokončená privatizace velkých státních společností a turistického sektoru. Hlavním a dlouhodobým problémem chorvatského hospodářství je vysoká nezaměstnanost, i když míra nezaměstnanosti dlouhodobě klesala (**2008-13,2%, 2007-15,1%, 2006-16,6%, 2005-17,9%**), v roce 2009 byl zaznamenán její nárůst (14,9%), který pokračoval i v roce 2010 (17,4%) a v roce 2011 (17,9%).

Hrubý domácí produkt za rok **2011** dosáhl hodnoty **45,897 mld. €** což představuje pád o **-0,04%** **oproti již tak velmi slabému roku 2010**. V roce 2008 byl do HDP poprvé započítán dle evropské metodiky i odhadovaný výkon šedé ekonomiky.

Problémem chorvatské ekonomiky zůstává nadále vysoké negativní saldo zahraničně obchodní bilance a značné zahraniční zadlužení. **Obchodní deficit v roce 2011 dosáhl hodnoty 6,7 mld.€**, což je o 0,5 mld.€ více než v roce 2010.

Zahraniční zadlužení Chorvatska na konci roku 2011 dosáhlo výše **45,733 mld.€**, což odpovídá **99 % HDP roku 2011**.

Charakteristickým rysem chorvatského hospodářství je také stále nízký objem přímých zahraničních investic (FDI). FDI v roce 2011 dosáhly výše 1048 mil.€, což znamená trojnásobný nárůst oproti roku 2010.

Míra inflace v roce 2011 byla 2,3%, což znamená další zvýšení dynamiky růstu cenových hladin ve srovnání s rokem 2010 (1,1%), kdy růst cen jednoznačně zbrzdila ekonomická krize.

Očekávaný vývoj v dalších letech

Makroekonomické ukazatele chorvatského hospodářství ve svých absolutních hodnotách již tradičně nedávají obraz o jeho bezproblémovém chodu, průběh roku 2011 **jasně poznamenala doznívající ekonomická krize**. Došlo k mírnému propadu HDP, k navýšení objemu (stále ještě zanedbatelného) zahraničních investic a jejich podílu na HDP. Rovněž rostla míra nezaměstnanosti.

Deficit obchodní bilance je nadále hrozivý, stejně jako výše **zahraničního zadlužení** Chorvatska.

Dá se očekávat pokračování trendu postupného poklesu podílu vládní spotřeby na celkových výdajích v HDP v rámci radikálních úsporných opatření a snižování podílu investic na jeho tvorbě. Přesto bude i nadále produkt tvořen vysokou domácí i vládní spotřebou.

Pro další úspěšný rozvoj Chorvatska bude důležité jakým **způsobem zvýší konkurenceschopnost svého zboží**, zdali se mu podaří najít finanční zdroje k rozvoji domácí výroby, zkvalitnění služeb a pro Chorvatsko dosud ne zcela efektivně využívaných příležitostí daných jeho turistickými možnostmi. Nezanedbatelný vliv na další vývoj chorvatské ekonomiky bude mít postup privatizace spojený s dalším **přílivem zahraničních investorů. Významné státní firmy (železnice, energetika, loděnice)**

uvážují ve svých strategických plánech o postupné privatizaci, avšak praktický vývoj v této oblasti jde pomaleji, než se očekávalo.

Díky ekonomické krizi, která je v Chorvatsku stále citelná, je očekáván v roce 2012 další pád ekonomiky mezi -0,5% až -1,5%. Míra inflace by se měla pohybovat mezi 3%-3,5%.

4.2. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (HDP/obyv., vývoj objemu HDP, podíl odvětví na tvorbě HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti)

Název	2006	2007	2008	2009	2010	2011
HDP v běžných cenách (mil EUR)	39 102	42 833	47 370	45 669	45 917	45 897
HDP v běžných cenách (mil HRK)	286 341	314 223	345 015	335 189	334 564	341 206
Reálné tempo růstu HDP (%)	4,7	5,5	2,4	-6	-1,2	-0,04
HDP/obyvatele (EUR per capita)	8 805	9 646	10 680	10 311	10 393	10 697
Přímé zahraniční investice FDI (mil EUR)	2 764,8	3 670,2	4 191,7	2 095,6	295,3	1 048,4
Podíl FDI na HDP (v %)	7,07	8,57	8,85	4,13	0,95	2,28
Deficit obchodní bilance (mil EUR)	8 853,1	9 828,8	11 232,0	7 690,7	6 231,8	6 686,2
Podíl deficitu na HDP (v %)	22,64	22,95	23,71	16,84	13,56	14,56
Celkový zahraniční dluh (mil EUR)	29 273,9	33 253,8	40 316,3	44 606,5	46 483,4	45 733,4
Podíl celkového zahraničního dluhu na HDP (v %)	74,86	77,64	85,11	97,7	99,7	99,7
Deficit/přebytek státního rozpočtu (mil HRK)	-2 270,2	-2 232,2	-2 507,9	-9 629,4	-14 012,4	
Podíl deficitu/přebytku státního	0,79	0,71	0,73	2,87	4,19	

rozpočtu na HDP (v %)						
-----------------------	--	--	--	--	--	--

Název	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Počet nezaměstnaných osob	291 616	264 448	236 741	263 174	302 425	305 333
Počet zaměstnaných osob	1 467 876	1 516 909	1 554 805	1 498 784	1 432 454	1 396 260
Míza nezaměstnanosti (v %)	16,6	14,8	13,2	14,9	17,4	17,9
Čistý plat v HRK	4 603	4 841	5 178	5 311	5 343	5 441
Indexy spotřebitelských cen (meziroční)	103,2	102,9	106,1	102,4	101,1	102,3

Zdroj : Gospodarska kretanja Br.3/2012

Struktura tvorby HDP dle odvětví (v mil HRK)

Název	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Zemědělství, lesnictví, rybolov	15 603	16 477	15 333	15 745	15 902	15 876
Těžba nerostných surovin, zprac.průmysl, dodávky energií	51 420	56 296	57 855	53 337	54 791	57 710
Stavebnictví	14 900	16 417	24 716	23 241	19 268	17 567
Obchodní a opravárenská činnost	26 707	29 616	36 626	32 136	31 939	32 965
Hotely a pohostinství	7 954	8 963	12 562	12 619	12 868	13 589
Doprava, spoje	22 015	24 048	22 639	21 484	21 034	20 741
Obchodování s nemovitostmi a pronájmy	39 996	45 479	74 682	77 980	78 720	82 144
Veřejná správa, pojištění, vzdělání	40 336	43 980	51 673	54 107	53 834	54 573
Hrubá přidaná hodnota	209 654	230 418	296 086	290 647	288 356	295 165
(Daně minus subvence) na výroby	40 937	44 660	48 928	44 542	46 207	46 041

Celkem HDP (mil HRK)	250 590	275 078	345 015	335 189	334 564	341 206
-----------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Zdroj : Měsíční statistický výkaz 3/2012 – Státní statistický úřad Chorvatska, str.86, tab 15–5

4.3. Průmysl – struktura, tempo růstu, nosné obory

Průmyslová výroba

Průmysl se v roce 2011 podílel na tvorbě HDP **cca 16,9 %**. Objem průmyslové výroby v roce 2011 meziročně vzrostl o **5,3%**, a průmyslová výroba zaujímá nejvýznamnější podíl na celkových hospodářských aktivitách země. Podle národní klasifikace největší podíl v objemu průmyslové výroby představuje **zpracovatelský průmysl – 84,31 %**. Ostatní hlavní položky jako **těžba nerostných surovin** se podílí na průmyslové výrobě svými **4,89%**, **dodávky elektrické energie, plynu a vody se** na průmyslové výrobě podílejí **10,8 %**.

Podíl průmyslové výroby na tvorbě HDP v posledních 6 letech

Název	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Těžba nerostných surovin, zprac.průmysl, dodávky energií (mil HRK)	51420	56296	57 855	53 337	54 791	57 710
Celkem HDP (mil HRK)	250590	275078		333 063	334 564	341 206
Podíl na HDP (v %)	20,52	20,46	17,46	16,68	16,38	16,91

Zdroj : Měsíční statistický výkaz 3/2012– Státní statistický úřad Chorvatska, str.86, tab 15–5

Růst průmyslové výroby podle oblastí

	Index 2006/2005	Index 2007/2006	Index 2008/2007	Index 2009/2008	Index 2010/2009	Index 2011/2010
Celkový růst	104,5	105,6	101,2	90,8	98,6	98,8
Těžba	110,3	102,8	98,2	89,2	90,8	95,1
Zpracovatelský průmysl	104,5	106,6	101,0	89,4	97,9	99,8
Zásobování elektrickou energií, plynem a vodou	101,6	101,3	103,9	102,3	106,4	93,0

Růst ve vybraných oborech

	Index 2006/2005	Index 2007/2006	Index 2008/2007	Index 2009/2008	Index 2010/2009	Index 2011/2010
Výroba potravin	105,0	105,0	102,2	95,0	100,6	102,2
Tiskařství, vydavatelská činnost	107,2	114,8	107,9	94,7	95,7	96,3
Výroba kovových výrobků (ne stroje)	107,3	115,8	105,4	75,7	86,9	101,6

Výroba strojů a zařízení	126,9	103,8	107,9	71,7	101,3	130,3
Výroba elektrozařízení	141,2	117,5	91,8	94,8	92,3	89,5

Zdroj : Gospodarska kretanja br 3/2012 str.26

4.4. Stavebnictví

V posledních letech docházelo k postupnému **zvyšování podílu resortu stavebnictví na tvorbě HDP**. Po útlumu v roce 2000 kontinuálně rostl fyzický objem stavebních prací. Po létech stagnace se očekávalo, že by chorvatské stavebnictví mohlo opětovně zažívat svůj rozvoj, bohužel, ekonomická krize nepřináší pro stavebnictví dobré vyhlídky. To potvrdil i rok 2011.

Podíl stavebnictví na tvorbě HDP v posledních 7 letech

Název	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Stavebnictví	13 036	14 900	16 417	24 659	23 189	19 268	17 567
Celkem HDP (mil HRK)	231 349	250 590	275 078	342 159	333 063	334 564	341 206
Podíl na HDP (v %)	5,63	5,95	5,97	7,20	6,96	5,76	5,15

Zdroj : Měsíční statistický výkaz 3/2012 – Státní statistický úřad Chorvatska, str.86, tab 15–5

V průběhu posledních let se mění i struktura druhu prováděných stavebních prací. Klesá podíl odvedených prací na stavbách budov ve prospěch ostatních staveb, a to především infrastruktury, silnic a dálnic. V lednu 2012 byl zaznamenán meziroční pokles stavební činnosti o 6,5%. V lednu 2012 bylo vydáno 592 stavebních povolení, což je o 14,2% méně než v lednu 2010. Na nové výstavbě bylo odpracováno 57% celkových hodin a na rekonstrukcích 43%. Hodnota povolených staveb v lednu byla nižší o 41,9% v porovnání s lednem 2010 (1,2 mld.HRK). Bohužel, s ekonomickou krizí začala úplně stagnovat výstavba bytů, projekty výstavby komerčních budov dobíhají setrvačností, a tak všichni vkládají naděje do státních zakázek.

Zdroj : Gospodarska kretanja Br.3/2012 str.10

4.5. Zemědělství – vývoj, struktura

Zemědělství v letech 1990–1992 tvořilo zhruba 25–30 % HDP, mělo 20 % podíl na vývozu a zaměstnávalo 15 % z celkového počtu zaměstnaných osob. V průběhu války celková zaměstnanost v hospodářství poklesla o 50 %, s poklesem průmyslové výroby se snížil i objem zemědělské výroby. **V posledních sedmi letech podíl zemědělství na tvorbě HDP klesal a byl nahrazován stavebnictvím, průmyslovou výrobou a službami. Jak je patrné z tabulky, roce 2010 si zemědělství nepatrně polepšilo., zatímco v roce 2011 došlo k mírnému poklesu.**

Podíl zemědělství na tvorbě HDP v posledních 7 letech

Název	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Zemědělství, rybolov, lesnictví	14 650	15 603	16 477	15 333	15 745	15 902	15 876
Celkem HDP (mil HRK)	231 349	250 590	275 078	345 015	335 189	334 564	341 206
Podíl na HDP (v %)	6,33	6,23	5,99	4,44	4,69	4,75	4,65

Zdroj : Měsíční statistický výkaz 3/2012– Státní statistický úřad Chorvatska, str.86, tab 15–5

Chorvatsko má celkem **2,7 mil. ha** zemědělské půdy, z čehož **1,7 mil ha** je kultivovaná půda (orná půda, louky, vinohrady, atd), zbytek jsou neobdělávané plochy.

Celkově **1,8 milha (67%)** zemědělské půdy Chorvatska, je v soukromých rukou, zbylých 33% (890 000 ha) je státní. Rodinným farmám je věnována zvláštní pozornost v rámci programu rozvoje rodinných hospodářství formou zvýhodněných úvěrů Chorvatské banky pro obnovu a rozvoj. Rodinná hospodářství jsou základem zemědělské výroby v Chorvatsku. Průměrná velikost hospodářství jsou 3 ha.

Vývoj produkce vybraných zemědělských plodin v tunách

	2005	2006	2007	2008	2009
Kukuřice	2 206 729	1 934 517	1 424 599	2 504 940	2 182 521
Cukrová řepa	1 337 750	1 559 737	1 582 606	1 269 536	1 217 041
Pšenice	601 748	804 601	812 347	858 333	936 076
Brambory	273 409	274 529	296 302	255 554	270 251
Soja	119 602	174 214	90 637	107 558	115 159
Slunečnice	78 006	81 614	54 303	119 872	82 098
Řepka olejná	41 275	19 996	39 330	62 942	80 424

Zdroj : Statistické ljetopis RH 2010, str.258, tab15–5 a 15-6

Poznámka : Údaje za rok 2010 budou k dispozici až na konci roku 2012.

Počet živých zvířat na konci každého roku v tisících ks

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Hovězí dobytek	466	471	485	483	467	454	447
Prasata	1 489	1 205	1 230	1 489	1 348	1 104	1 250
Ovce	721	796	768	680	646	643	619
Koně	9	10	9	12	14	16	17
Drůbež	11 778	11 185	10 640	10 088	10 053	10 015	10 787

Zdroj : Statistické ljetopis RH 2010, str.264-265, tab 15-15, 15-16,15-17

Údaje za rok 2010 budou k dispozici až ke konci roku 2012

4.6. Služby

Celkový podíl aktivit, mezi které zahrnujeme obchodní činnosti, hoteliérství, opravárenskou činnost, údržbu, dopravu, telekomunikace, skladování, pronájmy a obchodování s nemovitostmi na tvorbě HDP v Chorvatsku dlouhodobě roste.

Podíl služeb na tvorbě HDP v posledních 7 letech (v mil . HRK)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Obchodní a opravárenská činnost	24 954	26 707	29 615	36 626	32 136	31 939	32 965
Hotely a pohostinství	7 316	7 954	8 963	12 562	12 619	12 868	13 589
Obchodování s nemovitostmi a pronájmy	35 023	39 996	45 479	74 682	77 980	78 720	82 144
Celkem	67 293	74 657	84 057	123 870	122 735	123 527	128 698
Celkem HDP	231 349	250 590	275 078	345 015	335 189	334 564	341 206

Podíl na HDP (v %)	29,09	29,79	30,56	35,90	36,62	36,92	37,72
--------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Zdroj : Měsíční statistický výkaz 3/2012 – Státní statistický úřad Chorvatska, str.86, tab 15–5

Obchodní a opravárenská činnost

V obchodní a opravárenské činnosti bylo v roce 2011 v průměru zaměstnáno 184 241 osob, zatímco rok předtím to bylo 189 241.

Obchodování s nemovitostmi a pronájmy

V oblasti obchodování s nemovitostmi bylo v roce 2011 v průměru zaměstnáno 5 285 osob., zatímco v roce 2010 to bylo 6 012.

Turistický ruch

Významnou oblastí služeb spojených s hoteliérstvím, pohostinstvím, pronájmy, dopravou atd. je turistika.

Služby spojené s turistickým ruchem jsou důležitým odvětvím chorvatského hospodářství jednak z hlediska pozitivního dopadu na zaměstnanost a také z hlediska pozitivních dopadů na platební bilanci Chorvatska - země exportéra v oblasti služeb. V roce 2011 bylo zaznamenáno **11 455 600 návštěv** turistů (nárůst o 8%), z čehož **90,7% turistů** tvořili zahraniční hosté. Domácími i zahraničními turisty bylo realizováno **60 354 200 noclehů**, což znamená nárůst **o 7 %** oproti roku 2010.

Devizové příjmy z turistického ruchu v roce 2010 dosáhly **6,59 mld. EUR**, což znamená **nárůst o 5,9%** oproti roku 2010.

Chorvatsko nejvíce navštěvují turisté z **ČR, Itálie, Německa, Rakouska a Slovinska** (řazeno abecedně). Počet českých turistů se v **roce 2011** zvýšil z hlediska počtu o 5,3 % oproti roku 2010. Konkrétní údaje jsou uvedeny v následující tabulce. V posledních letech do Chorvatska začali ve zvýšené míře cestovat turisté ze zemí bývalého SSSR, Rumunska, Bulharska. Jejich počet v absolutních číslech z hlediska celkového počtu zahraničních turistů není významný, avšak relativně se jedná o nárůsty v desítkách procent ve srovnání s rokem 2010.

Počet zahraničních turistů v Chorvatsku v roce 2011

Země	Počet turistů	Index 2011/2010	Počet noclehů	Index 2011/2010
Německo	1 661 300	108,9	12 487 400	108,8
Itálie	1 150 300	113,0	4 994 500	105,6
Slovinsko	1 099 900	108,2	6 389 200	108,6
Rakousko	892 400	110,1	4 836 200	109,4
Česká republika	636 000	105,3	4 388 700	105,2
Ostatní	6 015 700		27 258 200	
Celkem	11 455 600	108,0	60 354 200	107,0

Zdroj : Gospodarska kretanja Br. 1/2012, str.35.

Důležitým úkolem je zvýšení úrovně služeb a změna stále přetrvávajícího myšlení v tom, že jedinečné přírodní podmínky nemusí nutně automaticky znamenat jedinečné výnosy a obrat pro které má Chorvatsko v oblasti turistiky předpoklady, bez významnějších investic do tohoto odvětví.

4.7. Infrastruktura (doprava, telekomunikace, energetika – z toho jaderná)

Doprava

Podíl dopravy na tvorbě HDP v posledních třech letech se mírně snižuje, v roce 2010 činil 6,07 % HDP.

Podíl dopravy a telekomunikací na tvorbě HDP v posledních 7 letech

Název	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Doprava, Telekomunikace	20 100	22 015	24 048	22 639	21 484	21 034	20 741
Celkem HDP (mil HRK)	231 349	250 590	275 078	345 015	335 189	334 564	341 206
Podíl na HDP (v %)	8,69	8,79	8,74	6,56	6,41	6,29	6,07

Zdroj : Měsíční statistický výkaz 3/2012 – Státní statistický úřad Chorvatska, str.86, tab 15-5

V roce 2011 bylo převezeno dohromady **122 mil.** cestujících (návaznost na turistiku), což představuje meziroční pokles o 16,5%. Největší podíl na přepravě osob má silniční doprava - 46 %, dále železnice 44 %, lodní doprava 8 % a letecká doprava 2 %. **V posledních dvou letech poklesl podíl přepravených osob po silnici na úkor dopravy železniční.**

V roce 2011 bylo přepraveno **142,564 mil. tun** zboží, což je o 2,6% méně než v roce 2010. Největší podíl zaujímá silniční doprava 50,8 %, námořní doprava 21,39 %, dále železnice 13,2 % .

Rozvoj dopravní infrastruktury, zejména silniční a železniční sítě je jedním z prioritních rozvojových vládních projektů. Donedávna nevyhovující dálniční síť neumožňovala kvalitní a rychlé spojení centrálního Chorvatska s mořem (střední a jižní Dalmácií) a tím i další hospodářský rozvoj a rozvoj turistického ruchu především v přímořských oblastech (mj. cca 80% zahraničních turistů přijíždí do Chorvatska vlastními motorovými vozidly).

Energetický sektor

Hlavními chorvatskými energetickými zdroji jsou ropa a zemní plyn. Domácí produkce je nicméně nedostačující a značná část těchto surovin se musí dovážet. Naleziště nafty a zemního plynu jsou zejména v posávském a v podrávském regionu.

Nejvýznamnější naftová pole jsou Žutica, Stružec a Šandrovac v posávském regionu a Beničanci severně od Našice. Největší ložiska zemního plynu jsou v podrávském regionu - Kalinovac a Starý Gradac. Tři naftová pole v oblasti východní Slavonie (jihovýchodně od Vinkovci - Privlaka, Ilača a Dželetovci). I když byla v době konfliktu částečně zničena rafinerie v Sisaku, celkové válečné škody způsobené těžbě ropy a zem. plynu nejsou významné.

Chorvatský energetický sektor vedle výroby, přenosu a distribuce elektrické a tepelné energie zahrnuje následující činnosti:

- výzkum, výroba, transport a uskladnění surové nafty;
- výroba naftových derivátů a zkapalněného naftového plynu;
- výzkum, výroba, transport, skladování a distribuce přírodního plynu;
- dodatečné aktivity zahrnující i využití obnovitelných zdrojů energie a zlepšení energetické účinnosti.

Hlavními a dosud většinovými státními podniky v energetickém sektoru jsou

- **HEP - HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA**
- **INA - INDUSTRIJA NAFTE I PLINA** (od ledna 2009 pod kontrolou maďarského MOLu)

- **JANAF - JADRANSKI NAFTOVOD**
- **PLINACRO**

HEP- Hrvatska Eelektroprivreda

je monopolním výrobcem a distributorem elektrické energie. Zahrnuje celkově 41 dceřiných společností.

Od 12.4.2002 platí dohoda o odběru elektrické energie mezi Chorvatskem a Slovinskem z jaderné elektrárny Krško (Slovinsko), podle které chorvatská strana opětovně odebírá elektrickou energii. V době, kdy Krško dodávalo elektrickou energii i pro chorvatský HEP, se tato jaderná elektrárna podílela na chorvatských výrobních kapacitách 18 až 20 %. V roce 2002 Chorvatský parlament přijal celý balík energetických zákonů, kterými se zajišťuje další rozvoj energetického sektoru a s tímto souvisejících činností. Byly přijaty zákony:

- Zákon o energii,
- Zákona o regulaci energetických činností,
- Zákon o trhu s elektrickou energií;
- Zákon o trhu s plynem;
- Zákon o trhu s naftou a naftovými deriváty.

Výše uvedené zákony definují rámec reformy energetického sektoru a zároveň vytváří předpoklady pro jeho privatizaci.

Energetický průmysl v oblasti ropy a zemního plynu je reprezentován firmami **INA,d.d.**, **PLINACRO d.d.**, **JANAF d.d.**, zabývající se těžbou, distribucí ropy a zemního plynu.

INA d.d.

Firma INA byla založena 1.1.1964 spojením tehdejší firmy Naftpalin s rafineriemi v Rijece a Sisaku . V roce 1993 se INA stala akciovou společností. Mezi její nejdůležitější současné aktivity patří průzkum ropných a plynových polí, těžba ropy a plynu v Chorvatsku, Egyptě, Angole , Sýrii a Nambii, dovoz zemního plynu, zpracovávání ropy v rafineriích Rijeka a Sisak, dále provoz 413 benzínových čerpacích stanic v Chorvatsku a 40 benzínových stanic v okolních zemích.

- **Hlavními předměty činnosti jsou** : Těžba ropy a zemního plynu, výroba ropných derivátů
- **Počet zaměstnaných osob** : 10 057
- **Základní kapitál** : 9 000 000 000 HRK

Důležité projekty firmy INA z oblasti těžby ropy a zemního plynu:

- **Projekt Severní Jadran**

Projekt Severní Jadran znamená mnohaletý výzkum a přípravu zařízení na zkušební těžbu zemního plynu na plynových polích IKA a IDA (výstavba plošin a těžebních zařízení) na Jaderském moři. Kromě těchto polí byla již v minulosti objevena a zprovozněna k těžbě další plynová pole s názvy KATARINA, IVANA a ANNAMARIA, ze kterého se očekává těžba v roce 2009. Předpokládané množství vytěženého plynu ze severního Jadranu se pohybuje ve výši 4 miliónů kubických metrů denně. Za celou éru od průzkumu a přípravy těžby zemního plynu v Jaderském moři firmy INA spolu s partnery vložili do tohoto projektu přes 700 mil USD. V souvislosti a těžbou plynu v severním Jadranu byl vystavěn 45 km dlouhý plynovod na mořském dně, který je napojen v Pule na již stávající 191 km dlouhý plynovod spojující Pulu s Karlovcem. Do výstavby podmořského plynovodu bylo firmou INA vloženo 39 mil EUR. Firma Plinacro (viz dále) investovala do trasy plynovodu Pula –Karlovac částku 90 mil EUR. Plynovod byl slavnostně uveden do provozu 22. listopadu 2006, což pro chorvatské spotřebitele znamená, že zemní plyn vytěžený v Jaderském moři se bude do Chorvatska dostávat přímo a ne jako dosud prostřednictvím plynovodů v Itálii a Slovinsku.

- **Projekt Međimurje**

Tento projekt je zaměřen na přípravu těžby zemního plynu z plynových polí Vukanovac, Vučkovec a Zebanec na severu Chorvatska . Zahájení těžby se očekává v roce 2008 a vytěžené množství je

odhadnuto na 1,1 miliardy m³ zemního plynu během následujících 10 let. Dopravu zemního plynu na území Chorvatska zajišťuje plně chorvatským státem vlastněna firma **PLINACRO** (viz dále).

Co se týká těžby ropy, INA funguje na bázi koncese v Egyptě a podílí se na těžbě se státní ropnou společností Sonangol v Angole. Provoz ropovodního systému na chorvatském teritoriu je zajišťován společností JANAF (viz dále).

PLINACRO,d.o.o

PLINACRO d.o.o. je chorvatská firma, která zajišťuje provoz 1657 km vysokotlakých plynovodů, 142 redukčních a 210 měřících stanic na území Chorvatska. Přijetím balíků energetických zákonů v červenci 2001 v procesu reformy energetického sektoru Chorvatska, se doprava zemního plynu stává veřejnou službou. Rozhodnutím Rady pro regulaci činností v energetice ze dne 31.10.2003 PLINACRO dostává povolení i pro provádění energetické činnosti zařazené pod názvem doprava zemního plynu. Původ zemního plynu dovezeného do Chorvatska je z Ruské federace a Rusko jako země dnes pokrývá veškerou dovozní poptávku Chorvatska po této surovině .

- **Hlavní předměty činnosti** : Distribuce a doprava zemního plynu
- **Počet zaměstnaných osob** : 206
- **Základní kapitál** : 841 002 000 HRK

Vlastnická struktura :

- INA, d.d.: 100 % do 11.3. 2002
- Chorvatská republika: 100 % od 11.3. 2002 přechází do majetku státu

Plynofikace a projekt GEA(Gas Energy Adria)

Přírodní plyn se v Chorvatsku těží na cca 17 plynových polích, čímž je pokryto cca 60 % chorvatských potřeb. Celý plynovodný systém zahrnuje 2.178 km vysokotlakých plynovodů projektovaných na tlak 50, resp. 75 barů. Hlavním rozvojovým projektem v této oblasti je projekt GEA (Gas Energy Adria), který obsahuje výstavbu podmořského plynovodu z italského Cosal Borseti do chorvatské Puly o délce 130 km (DN 600) s pracovním tlakem 110 barů. Cílem je doprava plynu z podmořských polí na severu Jadranu do chorvatského vnitrozemí. Na plynovod z Puly by navázal úsek do Karlovce o délce 215 km (DN 700) s pracovním tlakem 75 barů. Takto by došlo ke spojení se současným chorvatským plynovodním systémem. Uvedený plynovod by umožnil transport plynu o objemu do 5 mld. m³/ ročně, diverzifikoval by chorvatské dodávky plynu a urychlil by plynofikace v oblastech, kterými prochází. Zároveň by se otevřela možnost transportu plynu pro sousední země.

JANAF d.d.

JANAF d.d. je chorvatská firma , která zajišťuje provoz ropovodního systému se stejným názvem, který byl projektován a stavěn za bývalé SFRJ v období let 1974 až 1979 jako mezinárodní výkonný a ekonomický systém na dopravu ropy z přístavu na ostrově Krk (Omišalj) pro potřeby domácích i zahraničních rafinerií ve střední a východní Evropě. JANAF d.d., kromě přepravy ropy, zajišťuje také skladování ropy a derivátů.

- **Hlavní předmět činnosti** : Potrubní přeprava a skladování ropy a ropných derivátů
- **Počet zaměstnaných osob** : 337
- **Základní kapitál** : 2 005 684 200 HRK

Vlastnická struktura :

- Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje 50,541%
- Chorvatská republika 21,726 %
- INA d.d. 16,00 %
- Državna agencija za sanaciju banaka (DAB) 5,84%
- Ostatní akcionáři 5,893 %

Systémem JANAF se rozumí:

- Terminál v přístavu Omišalj s celkovou skladovací kapacitou 760 000 m³ (4 zásobníky po 40 000 m³, 5 zásobníků po 72 000 m³, 3 zásobníky po 80 000 m³)
- Potrubí (ropovod) o celkové délce 759 km, z čehož 610 km se nachází na území Chorvatské republiky na trasách Omišalj - Sisak- Virje -Gola, Sisak- Virje- Lendava, Sisak – Slavonski Brod – Sotin. Projektovaná kapacita ropovodu je 34 mil tun ropy ročně.
- Podmořský ropovod Omišalj – Urinj, který spojuje terminál Omišalj s riječskou rafinerií INA.
- Terminály v Sisaku se skladovací kapacitou od 100 000 m³, terminály ve Virju se skladovací kapacitou od 40 000 m³
- Veškeré potřebné čerpací a měřící stanice spojené s provozem ropovodu

Důležité projekty :

• Projekt Družba Adrija

Projekt Družba Adrija předpokládá vývoz ropy ropovodem z Ruské federace přes území Běloruska, Ukrajiny, Slovenska, Maďarska, Chorvatska a dále, přes terminál Omišalj na ostrově Krk, tankery po Jaderském moři do světa. Je to společný projekt výše uvedených 6 zemí. Na území Chorvatska se jedná o využití ropovodní sítě JANAF od maďarské hranice (Gola) do terminálu v Omišalji. Na základě spolupráce zemí na tomto projektu byla 16.12.2002 v Záhřebu podepsána mezivládní Dohoda o podpoře projektu integrace ropovodních systémů Družba a Adrija.

Dne 25.11.2006, na základě názoru Odborné komise pro hodnocení již dříve předložené Studie vlivu projektu na životní prostředí (dále jen Studie) v dané lokalitě, chorvatské Ministerstvo životního prostředí, územního plánování a stavebnictví RH rozhodlo o **definitivním zamítnutí** realizace projektu Družba Adrija. Studie byla odmítnuta jako nedostatečně odborně připravená a tudíž nebude předložena k veřejné diskusi. Hlavní výtka k úrovni Studie ze strany komise spočívá v tom, že Studie nevyhodnocuje skutečný vliv projektu na Jaderské moře a životní prostředí v dané lokalitě, ale snaží se projekt Družba Adrija obhajovat. K názoru odborné komise se připojilo již výše zmiňované ministerstvo, což znamenalo konec projektu z pohledu chorvatské vlády. Ministerstvo předložilo rovněž návrh, aby zamítnutí tohoto projektu bylo odhlasováno chorvatským parlamentem.

Je známo, že významným zastáncem projektu Družba Adrija je prezident Mesić. Projekt Družba Adrija byl jedním z témat předvolební kampaně na volbu prezidenta v Chorvatska na sklonku roku 2004. Prezident Mesić jako jediný tento projekt podporoval. V průběhu roku 2008 se v rámci diskuse o nové Energetické strategii znovu nastolila otázka oživení tohoto projektu s tím, že moderní technologie již umožňují uspokojit i ty nejnáročnější požadavky na ochranu životního prostředí.

• Projekt PEOP - Pan European Oil Pipeline

PEOP představuje projekt zásobování evropského trhu naftou z kaspické oblasti dopravené tankery přes přístavy na Černém moři do rumunského přístavu Constanca. Z něj by se dále dopravoval ropa 1500 km dlouhým ropovodem s přes území Rumunska, Srbska, Chorvatska, Slovinska a Itálie. V italském Terstu se předpokládá napojení na ropovod TAL (Trans Alpine Line) a tím umožnění distribuce kaspické ropy do severoitalských a dalších evropských rafinerií. Z výše uvedených důvodů využívání ropovodu JANAF hraje v úvahách spojených s projektem PEOP rovněž velmi významnou úlohu. V dubnu 2007 bylo podepsáno Memorandum porozumění o podpoře a rozvoji projektu PEOP mezi Rumunskem, Srbskem Chorvatskem, Slovinskem a Itálií.

4.8. Přijímaná a poskytovaná rozvojová pomoc

Pomoc ze strany ČR:

Pomoc ze strany ČR byla a je výhradně směřována pro početnou českou menšinu žijící v Chorvatské republice (CHR). Viz kapitola 7.7.

5. Finanční a daňový sektor

Finanční krize se neprojevila v Chorvatsku v plné síle díky velmi rigidní politice Chorvatské národní banky (HNB). Vysoké povinné rezervy, stabilní měna a vysoký podíl domácích úspor sehrály pozitivní roli a guvernér HNB Rohatinsky díky tomu posílil svoji pozici. Povolil komerčním bankám snížení povinných rezerv pod podmínkou, že tyto peníze budou k dispozici na pokrytí potřeb státní pokladny. Tím se vládě podařilo vyřešit akutní problém se splatnými dluhopisy, podnikatelská sféra ale žádný příliv volných peněz nepocítila.

5.1. Státní rozpočet – příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

	2007	2008	2009	2010	2011	2011/2010 (%)
I. Příjmy celkem (mil HRK)	108 320,6	115 772,7	110 257,9	107 466,4	107 069,7	-0,4
II. Výdaje celkem (mil HRK)	108 007,6	115 292,4	117 924,0	120 323,3	119 939,5	-0,3
Deficit (I-II) (mil HRK)	-2 232,2	-2 507,9	-9 629,4	-14 012,4	-12 869,8	-8,2

Zdroj : Gospodarska kretanja 4/2012, str.4,

Deficit rozpočtu představoval 4,1% HDP.

Příjmovou stranu státního rozpočtu v roce 2011 (tedy její snížení o 0,4%) ovlivnilo snížení příjmů z daní o 2,3% a snížení příjmů ze sociálního a zdravotního pojištění o 0,3%. Pokles výdajů byl zaznamenán poprvé v novodobé historii Chorvatska.

5.2. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let)

mil EUR	2007	2008	2009	2010	2011	2011/2010 %
Běžný účet	-3 237,7	-4 371,0	-2 361,1	-472,1	-446,3	-5,5
1. Saldo zboží	-9 434,0	-10 793,8	-7 398,0	-5 990,7	-6 358,5	-6,1
- příjmy (export)	9 192,5	9 814,0	7 690,5	9 063,6	9 784,2	8,0
- výdaje (import)	-18 626,5	-20 607,8	-15 088,5	-15 054,3	-16 142,8	7,2
2. Saldo služeb	6 267,4	6 957,9	5 666,8	5 986,7	6 408,7	7,0
- příjmy (export služeb)	9 114,7	10 090,6	8 439,1	8 649,4	9 016,5	4,2

- výdaje (import služeb)	-2 847,3	-3 132,7	-2 772,4	-2 662,7	-2 607,8	-2,1
3. Důchod (Příjem)	-1 114,1	-1 571,1	-1 664,4	-1 556,1	-1 613,7	3,7
4. Transfery	1 043,0	1 035,9	1 034,5	1 088,0	1 117,1	2,7
Kapitálový účet	4 141,9	5 951,4	3 058,8	1 319,4	1 335,8	1,2
1. Kapitálové transakce	29,6	15,3	39,4	34,5	-8,3	-15,1
2. Finanční transakce (bez dev.rezerv)	4 833,9	5 605,7	3 915,8	1 368,7	1 744,7	27,5
3. Devizové rezervy	-721,6	330,4	-896,4	-83,8	-400,6	377,8
Statistická diskrepance	-904,2	-1 580,4	-697,7	-655,1	-889,4	5,0

Zdroj : Gospodarska Kretanja Br. 3/2012 ,str.43

5.3. Zahraniční zadluženost, dluhová služba

Vývoj a struktura zahraničního dluhu Chorvatska v posledních 5 letech

mil EUR	2007	2008	2009	2010	2011
Přímé investice	3 958,6	5 835,9	7 324,8	7 393,0	6 927,7
Stát, vláda	5 438,0	4 197,3	5 190,9	5 942,9	6 996,0
Chorvatská národní banka	2,3	2,3	1,1	1,2	0,1
Komerční banky	8 918,1	10 079,1	10 680,3	10 750,3	11 627,9
Ostatní	14 936,8	19 835,7	21 393,4	21 704,7	20 181,7
Celkem zahraniční dluh	33 253,8	39 950,2	44 590,5	45 792,2	45 733,4

Zdroj : Hrvatska narodna banka, Gosp.kretanja, Br.3/2012, str.56

5.4. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Centrální banka státu, která řídí měnovou politiku státu a dohlíží na komerční bankovní sektor je Chorvatská národní banka (HNB – Hrvatska narodna banka). Zákon, který legislativně vymezuje její činnost je Zakon o Hrvatskoj narodnoj banci NN br.6/2001.

V posledních letech docházelo v bankovním systému Chorvatska k výraznému snižování počtů komerčních bank z důvodu jejich fúzí, jakož i konkursů jednotlivých bank. V současné době je více než 90 % bankovního sektoru privatizováno, přičemž většina privatizovaných bank má zahraničního majitele. V posledních čtyřech letech je situace stabilizovaná.

Vývoj počtů bank a spořitelen klasifikovaných dle velikosti bilančních aktiv

Rok	Počet bank celkem	Nad 10 mld KN	Ostatní	Méně než 100 mil KN	Počet spořitelen celkem	Nad 100 mil KN	Ostatní	Méně než 10 mil KN
1999	53	2	47	4	30	4	21	5
2000	45	2	40	3	29	5	20	4
2001	44	4	37	3	21	5	12	4
2002	46	5	37	4	10	2	5	3
2003	42	6	34	2	7	2	2	3

2004	38	6	31	1	6	0	3	3
2005	36	6	29	1	3	0	1	2
2006	35	8	25	2	3	0	1	2
2007	35	9	24	2	2	0	1	1
2008	32	9	22	1	2	0	1	1
2009	32	9	22	1	2	0	1	1
2010	32	9	22	1	2	0	1	1
2011	31	9	21	1	2	0	1	1

Zdroj : Hrvatska narodna banka

Nejznámější chorvatské banky jsou Privredna banka Zagreb d.d. a Zagrebačka banka, které se střídají v oceněních typu Podnikatel roku, Banka roku, Zlata kuna, apod.

Průběžně aktualizovaný přehled chorvatských bankovních ústavů a spořitelen se nachází na webové stránce Chorvatské národní banky (HNB) – www.hnb.hr. Zde jsou i uvedeny i bližší informace o jednotlivých bankách vč. seznamu bank v konkursním řízení.

5.5. Daňový systém

Hospodářské změny v Chorvatsku si vyžádaly reformu daňové soustavy podle vzoru západoevropských zemí s rozvinutým tržním hospodářstvím. Nový daňový systém sjednotil postavení všech daňových poplatníků, tj. domácích i zahraničních fyzických a právnických osob. Chorvatsko sukcedovalo do všech smluv o zamezení dvojího zdanění, které uzavřela bývalá SFRJ a též již podepsalo řadu nových smluv tohoto charakteru (s ČR vstoupila nová dohoda o zamezení dvojího zdanění v platnost v prosinci 1999).

Druhy daní v Chorvatsku :

- daň z příjmu
- daň ze zisku
- daň z přidané hodnoty
- zvláštní daň u stanovených výrobků (tzv. „trošarina“)
- daň z nemovitostí
- dědická a darovací daň
- daň z hazardních her
- daň na cestovní motorová vozidla
- daň na plavební objekty
- spotřební daň
- daň na víkendové domky (chaty)
- daň z reklamy
- daň na firmu nebo název
- daň z využití veřejných prostor
- daň ze zábavných a sportovních podniků
- tzv. „prírez“, což je dodatečná daň k dani z příjmu zavedená městy s více než 40 tis. obyvatel.

Daň z příjmu

Daň z příjmu se vztahuje na fyzické osoby, které realizují zdanitelný příjem v CHR. Pro výpočet daňového základu se od celkového příjmu odečítají příspěvky na důchod ve výši 20%, nebo 15% v 1.pilíři a 5% ve 2.pilíři (tzv. individuální kapitálové penzijní připojištění). Dále se od 1.3.2012 odečítá nezdanitelná částka 2.200 HRK. Daňové rozpětí je **12 %** (do 2 200 HRK/měs.), **25 %** (2 200 až 8800 HRK/ měs.), **40 %** (8800 a více)

Kromě uvedeného zaměstnavatel musí hradit další příspěvky, které neovlivňují zdaňovací základ:

- příspěvek na zdravotní pojištění (13 % od 1.5.2012)

- příspěvek do fondu zaměstnanosti (1,7%)
- příspěvek do fondu bezpečnosti práce (0,5 %), tj. celkem 15,2 %.

Daň ze zisku

Plátcí daně ze zisku jsou:

- obchodní společnosti nebo jiné právnické osoby, které samostatně a trvale vykonávají hospodářskou činnost s cílem tvorby zisku a to výrobou, prodejem a poskytováním služeb.

Všichni daňoví plátcí platí daň ze zisku ve výši 20 % (viz Zákon o dani ze zisku NN 127/00, Pravidník NN 132). Nižší zdaňovací úroveň 5 % a 15 % odvádí poplatníci podnikající v oblastech zvláštní státní péče (např. v oblastech postižených válečnými událostmi). Nižší daňovou sazbu (10 %) rovněž využívají uživatelé volných celních zón. Zisk, který bude použit na zvýšení základního jmění nebude od roku 2012 daněn. Naopak od 1.3.2012 je zavedena daň z podílu na zisku a dividend vyplácených zahraničním právnickým osobám ve výši 12%.

Daň z přidané hodnoty (DPH)

Od 1.3.2012 je zavedena jednotná DPH ve výši 25 % na všechny druhy zboží a služeb. 0 % (nulová úroveň) DPH na mléko, chléb, léky, knihy a služby cestovních operátorů – organizované pobyty) . 10% DPH u jedlých tuků a olejů, dětských potravin, cukru a vody (kromě balené). Od 1.1.2013 bude zavedena 10% sazba pro všechny typy turistických služeb.

Daň z nemovitostí

Daň z nemovitosti se platí při prodeji, výměně nebo při získání nemovitosti. Za nemovitosti jsou považovány:

- zemědělská půda;
- stavební pozemek;
- obytné a správní budovy aj. stavební objekty.

Daň platí kupující a to ve výši 5 % z hodnoty nemovitosti.

Akcízní daně („trošarine“)

Akcízní daně jsou uvaleny na následující položky :

- kávu
- naftové deriváty
- tabákové výrobky
- pivo
- nealkoholické nápoje
- alkohol
- osobní automobily
- luxusní výrobky
- na prémii pojištění odpovědnosti z provozu motorového vozidla.

Daně zavedené některými orgány místní samosprávy

Místní orgány státní správy mohou zavádět některé typy daní, které se týkají převážně domácích fyzických a právnických osob (spotřební daň, daň z dědictví a darů, daň z rekreačních nemovitostí, daň z plavidel, daň na silniční vozidla, daň na nevyužitou zemědělskou půdu a nevyužité průmyslové objekty, daň na firmu nebo název, na využívání veřejných ploch, spotřební daň ve výši 3 % z prodeje nápojů, apod.).V některých obcích a městech mohou být uplatňovány některé dodatečné daně – tzv. „prirez k porezu na dohodak“ – dodatečná daň k dani z příjmu. V Záhřebu je to až 30 %, u měst s více než 30 tis. obyvateli 15 %, u měst do 30 tis. obyvatel 12 %, obcí 10 %.

Detailní popis daňového systému včetně legislativy lze najít na stránkách Chorvatského daňového úřadu, který je provozován i v anglickém jazyce. www.porezna-uprava.hr

6. Zahraniční obchod země

Přes všechny snahy vlády a apely prezidenta na zvýšení konkurenceschopnosti se exportní síla chorvatských výrobků zatím neprojevuje. Schodek obchodní bilance se v roce 2012 opět zvýšil. Nepomáhají ani opatření na zpřísnění kontroly dováženého zboží, od kterých si vláda slibuje snížení objemu dovozu do Chorvatska, zvláště u méně kvalitního zboží. Nepříznivý vývoj v obchodu zbožím je částečně kompenzován v zahraničním obchodu se službami, samozřejmě díky turistice.

6.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo – tabulka

Tab. - Obchodní bilance za posledních 5 let

	2007	2008	2009	2010	2011	2011/2010(%)
Vývoz zboží (mil EUR)	9 004,1	9 585,1	7 516,7	8 905,2	9 589,7	-8,0
Dovoz zboží (mil EUR)	18 833,0	20 817,1	15 218,5	15 137,0	16 275,9	2,3
Obchodní obrat (mil EUR)	27 837,1	30 402,2	22 735,2	24 029,6	25 865,6	7,6
Saldo (Vývoz - Dovoz) (mil EUR)	-9 828,9	-11 232,0	-7 701,8	-6 224,8	-6 686,2	7,4

Zdroj : Gospodarska kretanja br.3/2012, str.4

6.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Teritoriální struktura exportu a importu v roce 2010

Rok 2011	Export (mil.EUR)	Index 11/10	Import (mil.EUR)	Index 11/10
Země EU 27 bez ČR	4 764	96,1	8 702	98,7
ČR	82	112,2	284	98,3
Země EU 27 celkem	4 846	96,2	8 986	98,6
EFTA	197	209,9	313	101,9
CEFTA	1 534	101,9	869	107,1
Země OPEC	212	73,1	117	138,3
Ostatní země	1324	150,1	4 345	108,4
Celkem	8 113	99,9	14 630	96,7

Zdroj : Gospodarska kretanja br.3/2012, str.50,51

6.3. Komoditní struktura

Komoditní struktura exportu a importu v roce 2011

Název skupiny	Export (tis. EUR)	Index11/10	Import (tis.EUR)	Index11/10
Potraviny a živá zvířata	774 008	101,8	1 337 799	98,4
Nápoje a tabák	158 436	83,8	132 216	95,7

Suroviny nepoživatelné bez paliv	679 753	113,0	240 593	94,2
Minerální paliva, maziva	1 083 567	97,3	3 185 489	112,0
Živočišné a rostlinné oleje, tuky	18 721	91,3	67 219	119,0
Chemické výrobky	995 724	98,2	2 019 512	94,5
Tržní výrobky seřazeny podle druhu materiálu	1 295 787	102,8	2 641 169	96,9
Stroje a dopravní zařízení	2 672 282	94,8	3 306 074	85,2
Různé průmyslové výrobky	1 093 988	97,7	1 699 802	97,9
Nespecifikováno	43 546	627,4	272	6,0
Celkem	8 815 811	99,0	14 630 145	96,7

Zdroj : Mjesečno statističko izvješće br.1/ 2012, str.72

6.4. Dovození podmínky a dokumenty (po vstupu do EU), celní systém, kontrola vývozu

Chorvatský obchodní režim byl postupně liberalizován od vstupu do WTO v závěru roku 2000. Chorvatsko má podepsanu řadu bilaterálních dohod o volném obchodu v souladu s článkem XXIV GATT . Pro zahraniční obchod se zeměmi s nimiž Chorvatsko uzavřelo dohodu o volném obchodě jsou využívány celní sazby ve vzájemné výměně zboží. V následující tabulce je současný stav podepsaných dohod o volném obchodu.

Stav podepsaných dohod o volném obchodu

Země	Datum počátku využívání
Makedonie	9. 6. 1997
Bosna a Hercegovina	1. 1. 2001
EU 27	<ul style="list-style-type: none"> • 1.1.2002 (EU 15) • 1.5.2004 10 nových členských zemí • 1.1.2007 Bulharsko, Rumunsko
EFTA	
Švýcarsko	1. 1. 2002
Lichtenštejnsko	1. 1. 2002
Norsko	1. 4. 2002
Island	1. 8. 2002
Turecko	1.7.2003
Srbsko, Černá Hora	1.7.2004
Albánie	1.3.2003
CEFTA	1.3.2003
Moldavsko	1.10.2004

Poznámka :

- Změny v bilaterálních dohodách o volném obchodu dané rozšířením zemí EU od 1. 5. 2004 jsou definované Protokolem 7, který upravuje vzájemný obchod Chorvatska s rozšířenou EU v oblasti zemědělských a potravinářských výrobků.

- **Dne 19.12.2006 v Bukurešti** podepsaly Albánie, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, **Chorvatsko**, Makedonie, Moldavsko, Černá Hora, Rumunsko a Srbsko a OSN ve jménu Kosova novou dohodu CEFTA, která vstoupí v platnost v polovině roku 2007 a nahradí síť 31 bilaterálních smluv o volném obchodu. Do vstoupení platnosti nové Dohody CEFTA budou používány stávající bilaterální dohody o volném obchodu.

Celní sazby Chorvatska včetně dalších detailních informací týkajících celního postupu, dokumentů je možno vyhledat na web stránkách chorvatské Celní správy: www.carina.hr
Vývozní/dovozní dokumentace se skládá z všeobecných obchodních, dopravních a celních dokumentů, které jsou používány v zemích EU a dalších rozvinutých zemích.

Potřebné doklady při dovozu zboží:

- faktura
- celní deklarace
- potvrzení o ověření kvality ("Potvrda o ovjerenju kakvoče")
- potvrzení o původu zboží.

Potvrzení o původu zboží:

- do hodnoty 6 000,- EUR stačí prohlášení výrobce na faktuře (text prohlášení je k dispozici na celních úřadech)
- nad částku 6 000,- EUR je potřeba certifikát EUR 1, který potvrzuje Celní úřad.

Zákon o kontrole kvality určitých výrobků při jejich dovozu a vývozu (NN č.21/95).

Zákon stanoví:

- postup při stanovení a kontrole kvality výrobků (odpovídající chorvatským. normám)
- deklaraci a potřebné označení výrobků
- stanovený popis (tech. apod.)
- označení výrobků dokládající atesty, homologaci a certifikaci výrobků.

Chorvatské Ministerstvo hospodářství práce a podnikání zajišťuje inspekci – kontrolu kvality prostřednictvím obchodních inspektorů. Náklady spojené s kontrolou kvality nese vývozce – dovozce. V případě, že kvalita neodpovídá, je dovozce povinen ihned, nejpozději však do 8 dnů od vyhlášení rozhodnutí, zboží odvézt zpět za hranice.

Seznam výrobků, při jejichž dovozu je vyžadován certifikát kvality:

1. Maso a masné výrobky
2. Ryby, raci, mlži, mořští ježci, žáby, želvy, plži a výrobky z nich
3. Mléko, mléčné výrobky, syřidla a čisté kultury
4. Zmrzliny, směsi pro zmrzliny a mražené dezerty
5. Vejce a vaječné výrobky
6. Ovoce, zelenina, houby a výrobky z nich
7. Káva, výrobky z kávy a kávovinové náhražky
8. Čaj
9. Koření, extrakty koření a směsi koření
10. Hořčice
11. Kuchyňská sůl
12. Polévky, polévkové a omáčkové koncentráty a přísady
13. Pekařské kvasinky, kypřicí prášek do pečiva, pudinkové prášky
14. Obilí, mlýnské pekařské výrobky, těstoviny a mražená těsta
15. Sušenky a podobné výrobky
16. Živočišné a rostlinné oleje a tuky, margariny, majonézy apod.
17. Cukr a ostatní sladidla

18. Med a jiné včelí výrobky
19. Kakaové výrobky, krémové výrobky, cukrovinky
20. Víno
21. Alkohol a alkoholické nápoje
22. Pivo
23. Nealkoholické nápoje
24. Ocet a kyselina octová
25. Proteinové výrobky a směsi pro potravinářský průmysl
26. Krmivo pro dobytek a domácí zvířata
27. Tabák
28. Elektrické spotřebiče pro domácnost
29. Elektronika pro domácnost
30. Přenosné nářadí s elektromotory
31. Transformátory
32. Elektrické a izolační vodiče a kabely
33. Objímky pro žárovky
34. Fluorescenční lampy
35. Spínače
36. Kancelářské psací stroje, počítačí stroje, rozmnožovací stroje, registrační pokladny pro obchody, pohostinství a hotely
37. Plynové spotřebiče pro domácnost
38. Automobilové pneumatiky
39. Zemědělské nářadí
40. Ruční a přenosné hasicí přístroje
41. Ocelové láhve pro propan-butan s ventilem a láhve pro technické plyny
42. Fotoaparáty a kamery
43. Cement
44. Přídavky k betonu
45. Frakční kamenný agregát pro beton a asfalt
46. Cihly
47. Hydroizolační materiály impregnované bitumenem a bitumenové traky
48. Betonové kanalizační potrubí delší než 1 metr
49. Prvky typových stavebních konstrukcí
50. Dřevotřískové desky
51. Nábytek
52. Textil a oděvy
53. Výrobky z přírodní a umělé kůže (obuv a galanterní výrobky)
54. Kapalná naftová paliva
55. Paliva pro tryskové motory

6.5. Ochrana domácího trhu

Vývoz i dovoz do Chorvatska je silně liberalizován. Většina dovozních přírážek, kvót a ostatních netarifních omezení byla v souvislosti s platností nového Zákona o celních tarifech eliminována (NN č. 61/00 a 117/00, Nařízení o celním tarifu pro rok 2002 č. 113/01 – s platností od 1. 1. 2002). Se vstupem země do WTO došlo ke sjednocení se světovými standardy. Některé druhy zboží, které stanoví Ministerstvo hospodářství, práce a podnikatelství Chorvatska a další odpovídající resorty, je však možno dovážet pouze na základě licencí – zvláštního povolení (radioaktivní a chemické látky, zbraně a pyrotechnické materiály, umělecká díla a starožitnosti, drahé kovy, cenné papíry, poštovní známky, léčiva a to i veterinární, drogy, papír a karton, některé zemědělské stroje, a další).

V zájmu ochrany domácího trhu přijala vláda rozhodnutí o určení výrobků, které podléhají při dovozu kontrole kvality oficiální tržní inspekce na celním úřadě. Zboží musí odpovídat platným chorvatským normám, musí být řádně označeno, zabaleno, musí obsahovat požadované dokumenty a certifikáty jakosti. Této kontrole podléhají převážně potraviny, zemědělské výrobky, auta, nábytek, textilie, cement, elektrotechnická zařízení, výtahy, apod.

U výrobků, které jsou předmětem jakostních kontrol musí být vyznačen název výrobku, plná adresa výrobce nebo dovozce, čistá váha, objem, informace o přísadách, použití výrobku, skladování a ostatní důležitá upozornění. Technicky náročné výrobky musí obsahovat návod k použití, seznam autorizovaných opravárenských firem, záruky apod. Označení na originálním balení výrobků musí být uvedeno v chorvatštině.

Seznam státních institucí provádějících ověření kvality při dovozu do Chorvatska:

Državni zavod za mjeriteljstvo (atesty průmyslových výrobků)

Ulica grada Vukovara 78/II
10000 Zagreb, tel.: +385 1 6106 111, fax : +385 1 6109 324
www.dzm.hr

Zavod za javno zdravstvo grada Zagreba (atesty potravin)

Mirogojska 16, Zagreb
tel. centrála : +385 1 4696 111 fax: + 385 1 4678 002
atesty potravin : + 385 1 4696 233, + 385 1 4696 245

Institut građevinarstva Republike Hrvatske (stavební materiály)

Rakušina 1
10000 Zagreb
tel.: +385 1 6125 125, fax: + 385 1 6125 667, + 385 1 6125 100
www.igh.hr

Agencija za lijekove i medicinske proizvode(registrace léků, pharm. index, tvorba cen) – dříve

Hrvatski zavod za kontrolu lijekova
(patří pod Ministerstvo zdravotnictví)
Ksaverska cesta 4
10000 Zagreb
tel.: +385 1 4693830 , fax: +385 1 4673 275
www.almp.hr

6.6. Zóny volného obchodu

Legislativní rámec pro založení zón volného obchodu v Chorvatsku vytváří „Zákon o volných zónách“ (Národní Noviny č.44/96).

V Chorvatské republice byly otevřeny tyto zóny volného obchodu:

- Krapinsko-zagorská zóna (předměstí města Krapina v blízkosti Záhřebu);
- Škrljevo-Kukuljanovo (blízko přístavu Rijeka);
- Podi (blízko Šibeniku, Dalmácie);
- Osijek (říční přístav na předměstí města Osijeku);
- přístav Rijeka (Rijeka);
- volná zóna Zagreb (Zagreb);
- volná zóna Obrovac (Obrovac);
- volná zóna Split (Split);
- Splitsko-dalmatinská župní volná zóna;
- volná zóna Ploče (Ploče);
- volná zóna Pula (Pula);
- volná zóna Buje (Buje)
- volná zóna Vukovar
- volná zóna Slavonski Brod

Dle uvedeného zákona zřizovateli volných zón nemohou být zahraniční podnikatelské subjekty. Zahraniční fyzické a právnické osoby mohou být pouze uživateli. Zakladateli jsou obecně lokální samosprávy (zároveň vlastníci). Zřizovatelé mohou formou tendru uzavřít dohody s obchodními partnery, investory nebo ostatními subjekty vykonávajícími jiné aktivity. **Uživatel, který participuje ve výstavbě infrastruktury v těchto oblastech částkou vyšší než 1 mil. HRK je osvobozen od placení daně ze zisku po dobu prvních pěti let činnosti** v zóně. Ostatní uživatelé, investoři podílející se částkou menší než 1 mil. HRK platí daň ze zisku do výše 50% předepsané úrovně Cílem této úpravy (stanovení hranice 1 mil. HRK) je podpora výrobních aktivit a zvýšení zaměstnanosti v těchto oblastech.

7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

V roce 2011 byl přerušen dlouholetý proces prohlubování salda obchodní bilance ve prospěch ČR. Zatímco ČSÚ zaznamenal nárůst objemu českého exportu do Chorvatska v eurech o 10,1%, dle chorvatského DZS šlo o pokles o 1,7%. Chorvatský export byl dle ČSÚ vyšší o 52,1%, zatímco DZS zaznamenal nárůst o pouhých 12,2% v eurovém srovnání s rokem 2010. Celkový obrat se dle ČSÚ zvedl o 18,7% (dle DZS klesl o 1%) a tím pádem dle ČSÚ došlo k mírnému snížení (o 4,4%) pro ČR stále abnormálně velkého kladného salda obchodní bilance s Chorvatskem.

7.1. Smluvní základna

Po vstupu ČR do EU zůstalo v platnosti celkem 41 bilaterálních smluv, dohod a protokolů o spolupráci v oblasti hospodářství, kultury, školství, migrace osob, apod. Seznam těchto dokumentů je k nahlédnutí na internetových stránkách ZÚ Záhřeb www.mzv.cz/zagreb, v kapitole Vzájemné vztahy a podkapitole Bilaterální smlouvy s Chorvatskem. V září 2005, během státní návštěvy prezidenta ČR Václava Klause v Chorvatsku, byly podepsány dva následující dokumenty definující spolupráci v ekonomické a turistické oblasti obou zemí.

- Memorandum o spolupráci mezi Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR a Ministerstvem hospodářství, práce a podnikání Chorvatské republiky
- Dohoda mezi vládou ČR a vládou Chorvatské republiky o spolupráci v oblasti cestovního ruchu.

V září 2008 byl podepsán při příležitosti pracovní návštěvy premiéra Topolánka Protokol k Dohodě o podpoře a ochraně investic, který vstoupil v platnost 31.8.2009.

Dne 4.10.2011 byl v Záhřebu podepsán velvyslancem Karlem Kühnlem a státním tajemníkem chorvatského ministerstva financí a ředitelem Daňové správy Josipem Lozančićem Protokol ke Smlouvě mezi Českou republikou a Chorvatskou republikou o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu a z majetku (podepsána 22.1.1999 v Praze). Protokol byl již ratifikován v ČR a po jeho ratifikaci na chorvatské straně by měl vstoupit v platnost v průběhu roku 2012.

7.2. Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let – tabulka

Bilance vzájemné obchodní výměny

	2006	2007	2008	2009	2010	Podíl (v %) HR	Index 10/09
Vývoz zboží z ČR (tis.€)	385 874,5	406 363,4	429 554,7	303 300,8	288 680,9	1,91	95,2
Dovoz zboží do ČR (tis. €)	93 021,7	99 843,6	99 246,5	80 271,7	80 007,6	0,9	99,7
Obchodní obrat (tis. €)	478 896,2	506 207,0	528 801,1	383 572,5	368 688,5	1,53	96,1
Saldo (tis. €)	292 852,8	306 519,8	330 308,2	223 029,1	208 673,3		

Zdroj : Ministerstvo hospodářství HR

7.3. Komoditní struktura českého vývozu/dovozu

Název dle nomenklatury SMTK 3	Export z ČR 2009 (v €)	Export z ČR 2010 (v €)	Index 10/09	%
Auta osobní, vozidla motorová pro přepravu osob	35 127 266	32 528 844	92,6	11,27
Elektrická energie	17 599 793	12 242 998	69,6	4,24
Tyče, profily, zpracovaná ocel	12 002 178	13 068 238	108,9	4,53
Prací a čisticí prostředky, povrchové čištění	20 133 378	17 019 507	84,5	5,90
Výrobky válcované, ploché ze železa	7 222 476	7 360 546	101,9	2,55
Zařízení na automatické zpracování dat	12 879 283	15 373 802	119,4	5,33
Televizní přijímače, video monitory a projektory	6 310 364	13 455 594	213,2	4,66
Elektrické stroje a přístroje	7 525 193	6 442 667	85,6	2,23
Živá zvířata	11 232 389	13 153 244	117,1	4,56
Ostatní	173 268 455	158 035 443	81,6	54,73
Celkem	303 300 775	288 680 883	70,6	100,00

Název dle nomenklatury SMTK 3	Import do ČR 2009 (v €)	Import do ČR 2010 (v €)	Index 10/09	%
Cukr, melasa a med	3 736 931	1 236 269	33,1	1,55
Elektricky poháněné stroje a díly	26 338 666	14 471 958	54,9	18,09
Výrobky z kůže, umělé kůže	8 323 296	9 336 659	112,2	11,67
Kovové výrobky	4 702 857	5 106 629	108,6	6,38
Nábytek a díly	2 883 814	3 354 412	116,3	4,19
Polyacetyláty a polyestery	2 516 207	4 766 703	189,4	5,96
Hliník	2 826 892	2 772 002	98,1	3,46
Potraviny a polotovary	2 242 048	2 090 269	93,2	2,61
Léky	5 626 041	6 355 804	113,0	7,94
Polimery etylénu	409 498	3 506 603	856,3	4,38
Papír a karton	875 793	2 431 594	277,6	3,04
Ostatní			81,6	30,73
Celkem	80 271 686	80 007 623	99,7	100

7.4. Perspektivní položky českého exportu (velikost trhu, podíl domácí výroby a dovozu)

Pro české exportéry do Chorvatska mohou být zajímavé oblasti **rozvoje a obnovy dopravní infrastruktury, oblast ekologie a čištění odpadních vod** a subdodavatelská činnost pro chorvatský zpracovatelský průmysl.

Projekt ochrany Jaderského moře

Nová vláda vláda Chorvatské republiky spolu s institucí Hrvatske vode pokračuje ve spolupráci se Světovou bankou v realizaci projektu týkajícího se ekologické ochrany Jadranu v hodnotě 1,6 miliardy HRK (cca 6,5 miliardy Kč). Předmětem výše uvedeného projektu je výstavba ČOV (čističky odpadních vod) a kanalizačních systémů na 47 místech pobřeží Jaderského moře. Mezi lokality spadající pod tento projekt patří například Zadar, Opatija, Biograd a ostatní turistické destinace. Pořadí realizace na jednotlivých místech je vybráno s ohledem na možnosti dalšího rozvoje turistického ruchu a návratnosti investic. Patří tam turistická místa jako Mali Lošinj, Opatija, Crikvenica, Novalja, Rab, Korčula a další.

Kredit Světové banky ve výši 811 mil HRK zajistí financování zhruba poloviny potřeb z hlediska finanční náročnosti projektu. Zbytek je financován chorvatskou vládou ze státního rozpočtu ve výši 353 mil HRK, Hrvatske vode se podílejí částkou 142 mil HRK a 316 mil HRK bude financován z rozpočtů měst a obcí.

V souvislosti s projektem na ochranu Jadranu je však nutno zmínit jednu důležitou skutečnost. Jde o to, že Světová banka požaduje, aby náklady na poskytované úvěry byly částečně hrazeny finančními prostředky, které budou promítnuty do cen vodného a stočného, které nejsou ve všech lokalitách stejné. Zvýšení ceny vodného a stočného je však pro místní samosprávy směrem k obyvatelstvu a voličům velmi nepopulární opatření a zatím neproběhlo ve všech městech a obcích.

I když je průběh a realizace projektu není ve všech lokalitách na stejné úrovni, všechny odpovědné instituce, a to, jak na úrovni města, tak i županije si uvědomují nezbytnost realizace projektu v příštích letech **z důvodu jeho přímé souvislosti s turistickým ruchem, který je značným zdrojem domácího produktu nejen pro tuto oblast, ale pro celé Chorvatsko.**

Vzhledem k poměrně značnému počtu českých výrobců a engineeringových firem, které se zabývají výrobou a výstavbou ČOV, považujeme oblast výstavby ČOV v Chorvatsku za jeden z perspektivních oborů pro jejich případné exportní aktivity do této země.

Výstavba železničních koridorů

Neměně perspektivní může být z dlouhodobého hlediska pro některé české firmy program modernizace a rekonstrukce chorvatských železnic. **V prosinci roku 2003** se chorvatské železnice (HŽ) staly členem CER (Community of European Railways). Tato skutečnost je zavazuje přizpůsobit svůj vozový park a železniční infrastrukturu přísným technickým normám a požadavkům CER-u tak, aby chorvatské vlakové soupravy mohly jezdit po evropských tratích a naopak aby vlaky zahraničních železničních společností mohly být provozovány v Chorvatsku. HŽ původně plánovaly rekonstrukci 110 cestovních vagonů do konce roku 2005, v delším časovém období daném investičním plánem do roku 2010 se předpokládala rekonstrukce cca 5500 vagonů nákladních. Je známá potřeba cca 130 kusů elektrických a dieselových lokomotiv. Z hlediska modernizace a výstavby železniční infrastruktury se kombinovanými finančními prostředky chorvatské vlády a kreditu Světové banky modernizuje část železničního koridoru 5c. Tento koridor spojuje přístav Ploče s Budapeští a prochází východní částí Chorvatska.

HŽ plánují profinancovat do roku 2009 celkem 12,1 mld HRK (cca 50, 8 mld CZK), z čehož 5,36 mld HRK by bylo určeno pro výstavbu koridorů.

Zajištění financí v celkové výši 12,1 mld HRK, které budou částečně spotřebované na obnovu, údržbu stávajících tratí a vozového parku, je předpokládáno ze státního rozpočtu, zbytek z komerčních úvěrů a také ze zdrojů evropských předpřístupových fondů a fondů soudržnosti. Plán rozvoje chorvatských železnic zahrnuje rozvoj a obnovu železničního svršku, modernizace a případné zajištění nových osobních

vlaků, lokomotiv, vagónů pro nákladní nebo osobní přepravu a postupnou privatizaci. Vzhledem k tomu, že přes území Chorvatska prochází úseky tzv. panevropských koridorů, které musí splňovat předepsané parametry (např. dvojkolejná elektrifikovaná trať, možnost rychlosti vlaku do 160 km/h ,apod.), HŽ plánují na níže uvedených úsecích zajistit splnění těchto parametrů.

- **Vb. Koridor : Rijeka-Záhřeb – Koprivnica – státní hranice s Maďarskem**
- **Vc. Koridor : Ploče-Metković-Osijek-Beli Manastir – státní hranice s Maďarskem**
- **X. Koridor : Savski Marof-Tovarnik – směr státní hranice Srbsko**

Jak již bylo výše uvedeno, plánovaná částka do roku 2011 určena na koridory je 5.36 mld HRK (cca 22,5 mld CZK).

Vozový park

V tuto chvíli je základní strategickou otázkou, která není zodpovězena, zda-li nové vozové soupravy pro potřeby HŽ budou v budoucnu zajišťovány domácími výrobci nebo dovozem .Toto dlouhodobé a strategické rozhodnutí bude teprve provedeno chorvatskou vládou na základě předložených studií a expertíz HŽ, které se připravují. Ani z jedna z variant se nejeví v tuto chvíli jako jednoznačná. Dále probíhá a je plánována postupná modernizace příměstských cestovních vlaků firmou **TŽV Gredelj d.o.o (adresa: Trnjanska Cesta 1, 10 000 Záhřeb, www.tzv-gredelj.hr) , kterou považujeme za klíčový subjekt a partnera v Chorvatsku pro případné české výrobce a subdodavatele této techniky.** Jediným zakladatelem a 100 %-ním vlastníkem této společnosti s ručením omezeným jsou právě státem vlastněné HŽ d.o.o – Hrvatske željeznice.

Zpracovatelský průmysl

Důležitým zdrojem chorvatského ekonomického výstupu je tzv. průmyslová výroba zahrnující **zpracovatelský průmysl**, zásobování domácností a státního sektoru elektrickou energií, plynem , vodou a těžba nerostů. Průmyslová výroba tvoří z hlediska struktury cca **pětinu HDP**. Fungování a existence zpracovatelského průmyslu v Chorvatsku vyvolává poptávku po vstupech, které jsou **dosazitelné mimo jiné i v České republice**. Velvyslanectví ČR eviduje od chorvatských firem žádosti o kontakt na firmy v ČR zabývající se výrobou **textilu** (nikoliv však oděvů), **skla** v jeho nejrůznějších formách, **metalurgických produktů** (trubky, profily, betonářská ocel, apod.). V posledních dvou letech roste zájem chorvatských subjektů o výrobce potravinářských výrobků a chovatele hovězího dobytka v ČR. Z výše uvedených skutečností vyplývá, že na chorvatském trhu by v budoucnu mohly uspět **české firmy – exportéři** podnikající ve výše vyjmenovaných odvětvích.

7.5. Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Mezi české firmy a značky, které jsou zastoupeny v Chorvatsku jakoukoliv právní formou patří ŠKODA AUTO Mladá Boleslav a.s., ČECHOFRACHT a.s., Českobudějovický Budvar a.s., ČSA a.s., SUBTERRA a.s., OHL ŽS Brno a.s., Fortuna a.s., Beck International a.s., METROSTAV a.s., Diamonds International Corporation

Z chorvatských firem zastoupených v ČR jsou nejvýznamnější: Astra International d.d., Atlas, Autocentar Merkur d.d., HTZ – Chorvatské turistické sdružení, Đuro Đaković, Integra s.r.o., Končar Zagreb d.d., Luka Rijeka, Monting, Pliva Praha, Podravka International s.r.o.

7.6. Vyhodnocení poptávek v teritoriu po českém zboží, výrobní kooperaci

Dle analýzy jednotlivých dotazů, žádostí o kontakt, apod. z chorvatské strany na ZÚ Záhřeb, největší zájem je o následující zboží a výrobce z ČR zabývající se následujícími oblastmi:

- stavební železo (ocelové tyče, profily, konstrukce apod.)
- železné a ocelové válcované plechy, trubky a potrubí
- papír, lepenka, výrobky z papíru

- textil (látky, ne oděvy)
- potravinářské výrobky (cukrovinky, sušené mléko, suché plody, apod.)
- užitkové sklo (obecně české sklo a porcelán)
- hovězí dobytek

7.7. Zahraniční rozvojová spolupráce

Rozvojová pomoc ČR byla a je výhradně směřována pro početnou českou menšinu žijící v Chorvatské republice (CHR). Největší část byla určena pro opravy českých škol a českých národních domů Svazů Čechů v Chorvatské republice (22,75 mil. Kč v letech 1997-1998, 15 mil. Kč v roce 1999, 1,2 mil. Kč v roce 2000 a 7 mil. Kč v roce 2001).

Zvláštní postavení mezi aktivitami zahrnutými v projektech obnovy zaujímá přístavba české ZŠ J.A. Komenského v Daruvaru s celkovým nákladem 24 mil. Kč. Podílem 50 % se podílela chorvatská strana (ministerstvo školství). Memorandum o spolupráci mezi subjekty akce bylo podepsáno v dubnu 1997.

Systematická pomoc našim krajanům v CHR byla obnovena od roku 1993. Tato činnost byla koordinována a z větší části i přímo zajišťována MZV ČR. Ve spolupráci s MŠMT je krajanům poskytována pomoc v oblasti školství formou každoročních letních jazykových kurzů pro učitele z českých škol v Chorvatsku a vysláním učitele z ČR do Daruvaru. MZV ČR rovněž zprostředkovalo učitelkám mateřských školek stáže v ČR a organizačně a finančně přispělo na letní tábory dětí z Chorvatska v ČR. V roce 2004 činila dotace 0,5 mil CZK a v loňském roce 2005 0,65 mil CZK.

Mezi MZV ČR a Svazem Čechů v Chorvatské republice byla uzavřena písemná dohoda podrobně stanovující podmínky a mechanismy uvolňování příspěvků ze strany ČR na jednotlivé akce. Podmínkou je 10% účast Svazu, nebo jiných chorvatských subjektů na spolufinancování každé akce.

Činnost Svazu Čechů v Chorvatsku (tj. i jednotlivých Českých besed soustředěných ve velkých městech a zejména pak v oblasti západní Slavonie) výrazně přispívá k rozvoji česko-chorvatských vztahů (udržování českého jazyka a kultury, rozšiřování kulturních, ale i obchodních a hospodářských vazeb mezi našimi zeměmi). Chorvatští Češi si váží všestranné pomoci České republiky. Vzhledem k těžké hospodářské situaci v CHR (oblast záp. Slavonie byla postižena válečnými událostmi, je zde vysoká nezaměstnanost) velice vítají poskytnutí jakékoliv pomoci umožňující jim rozšiřování vlastních aktivit. Za zmínku stojí skutečnost, že česká komunita v Chorvatsku je nejpočetnější krajaňskou skupinou v jihovýchodní Evropě s cca 11 tis. deklarovanými Čechy, kteří jsou usídleni zejména v okolí města Daruvar. Celkově představují chorvatští Češi 0,3 % obyvatelstva Chorvatska. Kromě obcí Daruvar, v níž je deklarováno 18,4% Čechů jsou dalšími ostrovy češství v Chorvatsku obce Bjelovar (0,5%), Garešnica (2,9%), Grubišno Polje (13,7%), Kutina (1,6%) a Pakrac (2,6%). Češi žijí i v jiných občinách, ale jejich počty jsou zanedbatelné. Česká menšina v Chorvatsku je vzhledem ke struktuře Českých besed a Svazu Čechů, ale zejména pak k aktivní činnosti krajaňských spolků, jednou z nejlépe organizovaných krajaňských komunit v celém Chorvatsku.

Od roku 1997 je česká menšina v Chorvatsku zařazena do programu oprav krajaňských škol a menšinových kulturních zařízení, na které jsou poskytovány finanční prostředky ze státního rozpočtu.

V roce 2004 tak obdržel Svaz Čechů v Chorvatsku od české vlády celkem 2,5 mil CZK na rekonstrukci a obnovu kulturních a vzdělávacích objektů ve vlastnictví české menšiny.

V roce 2005 byla ze strany České republiky za podobným účelem uvolněna částka ve výši 3,6 mil CZK, která byla dodatečně navýšená o dalších 1,017 mil CZK.

V roce 2006 byl na základě usnesení vlády ČR ze dne 22. února 2006 České besedě Rijeka poskytnut peněžní dar ve výši 3 mil CZK z prostředků rezervního fondu MZV ČR za účelem zprovoznění první etapy Českého kulturního centra v Rijece. V roce 2006 byl Svazu Čechů v Chorvatsku poskytnut peněžní dar ze státního rozpočtu ČR ve výši 550 tisíc CZK, který byl využit v plné výši k přípravě a realizaci festivalu Krajaňské dožínky a k uspořádání semináře pro žáky krajaňských ZŠ. Tento dar byl poskytnut s cílem posílení kulturního vlivu ČR na krajaňy, zachování a posílení české identity a kultury u krajaňů v zahraničí.

7.8. Vzájemná výměna v oblasti služeb

Chorvatsko je díky své geografické poloze tradičním vývozcem služeb, a to v oblasti cestovního ruchu. Chorvatské saldo ve výměně služeb v platební bilanci země, na rozdíl od salda obchodní výměny zboží, je kladné.

Vývoj salda služeb Chorvatska v posledních 6 letech

(mil. EUR)	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Index 09/08
Vývoz služeb celkem	7 636,7	8 052,6	8 526,8	9 114,7	10 090,6	8 439,1	-16,4
Doprava	791,3	880,3	1 037,5	1 165,4	1 209,4	752,0	-37,8
Turistický ruch	5 505,6	5 998,9	6 293,3	6 752,6	7 459,4	6 366,8	-14,6
Ostatní	1 339,8	1 173,4	196,0	1 196,8	1 421,8	1 320,4	-7,1
Dovoz služeb celkem	2 867,8	2 734,9	2 824,2	2 847,3	3 132,7	2 772,4	-11,5
Doprava	492	504,2	563,2	623,3	700,9	497,1	-29,1
Turistický ruch	683,3	604,1	584,6	717,3	765,5	718,2	-6,2
Ostatní	1 692,5	1 626,6	1 676,3	1 506,7	1 666,4	1 557,2	-6,6
Saldo služeb celkem	4 768,9	5 317,7	5 702,7	6 267,4	6 957,9	5 666,8	-18,6
Pro porovnání:							
Saldo zboží	-6 724,2	-7 518,0	-8 344,2	-9 434,0	-10 793,8	-7 398,0	-31,5

Zdroj: Gospodarska kretanja br. 3/2010, str.47, Platební bilance země

Z výše uvedených údajů je zřejmé, že ani vysoký přebytek na účtu služeb není schopen dorovnávat negativní schodek Chorvatska v obchodní výměně zboží, a to ani rostoucí podíl turistického ruchu a jeho rozvoj, neumožňuje dorovnat schodek ve výměně zboží.

Vliv vzájemné výměny služeb ČR a Chorvatska na tento výsledek, by se dal zhruba odhadnout podílem noclehů českých turistů na celkovém počtu noclehů zahraničních turistů v turistické sezóně 2009. Počet noclehů turistů z ČR byl v roce 2009 4 020 100, celkový počet noclehů zahraničních turistů byl 56 299 600, což by znamenalo podíl ČR na tomto výsledku ve výši 7,1 % .

7.9. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Zaměstnávání cizinců v Chorvatsku je regulováno tzv. cizineckým zákonem (Zakon o strancima - Narodne novine 109/2003 - www.nn.hr). Cizinec může pracovat v Chorvatsku za předpokladu, že má pracovní povolení (radna dozvola) a splňuje všeobecné a zvláštní podmínky pro vytvoření zaměstnaneckého vztahu. Pracovní povolení se vydává na dobu určitou, po dobu vykonávání určitých činností nebo odborné

práce. Pracovní povolení vydává MUP - Ministerstvo vnitra Chorvatska prostřednictvím policejních služeb v místě vykonávání činností.

Chorvatská republika má zavedený systém kvót na počet pracovních povolení pro cizince, jednak z hlediska počtu pro jednotlivé skupiny profesí.

Pracovní povolení (radna dozvola), které je limitováno kvótami, se vztahuje na všechny pracovníky, kteří chtějí být zaměstnáni u chorvatských podnikatelských subjektů.

Povolení k činnosti (poslovna dozvola) nepodléhá žádným početním kvótám, je určeno pro samostatnou výdělečnou činnost a k jeho získání je třeba splňovat podmínky specifikované v čl. 132 Zákona o cizincích (např. činnost by měla být přínostem pro chorvatskou ekonomiku, měla by využívat nejmodernější zařízení, zaměstnávat místní sílu atd.) O splnění podmínek rozhodují opět policejní služebny na základě vyjádření oddělení pro hospodářství místní radnice.

Parlament nyní schválil nový cizinecký zákon, který vstoupil v platnost 1.4.2009 (viz příloha).

Všechny potřebné informace spojené s pobytem a zaměstnáním v Chorvatsku poskytne níže uvedený zastupitelský úřad Chorvatska v Praze.

Velvyslanectví Chorvatské republiky

V Průhledu 9

162 00 PRAHA 6

tel.: 2 333 404 79, 2 333 556 95

fax: 2 333 434 64

Souborové přílohy:

- Novela cizineckého zákona
<http://download.czechtrade.cz/odsi.asp?id=57233> (60kB)

8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

8.1. Distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

V Chorvatsku je velké množství prostředníků, drobných a středních firem, které se zabývají dovozem, velkoobchodem i maloobchodní činností. Od roku 1990, kdy začala transformace ekonomiky přestal být zahraniční obchod výsadou pouze několika zahraničních organizací. Zjednodušená procedura a minimálně nízké náklady potřebné k založení obchodní společnosti způsobily nadměrný růst počtu společností v distribuční a prodejní síti. Na domácím a zahraničním trhu působilo v roce 1996 asi 7000 relativně významných společností, z nichž většina je v soukromém vlastnictví s malým kapitálem a úzkou specializací. Mezi větší společnosti s rozsáhlou maloobchodní sítí prodejen zaměřenou na potraviny a drobné zboží v Chorvatsku patří KONZUM (SUPER KONZUM), NAMA, GAVRILOVIĆ, PEVEC, apod. V posledních třech letech dochází k rozšíření o zahraniční obchodní řetězce - BILLA, MERCATONE, MERCATOR, BAUHAUS, BAUMAX, GETRO a METRO.

V Chorvatsku se vzhledem k vysokým provozním nákladům a k byrokratickým opatřením spojeným se zaměstnáváním cizinců (viz vydávání pracovního víza a pracovního povolení) nedoporučuje malým a středním firmám zřizovat vlastní zastoupení. Jako vhodnější se k uskutečnění obchodních transakcí jeví využití místní firmy nebo společníka, kteří jsou seznámeni se specifiky místního trhu. Předem je třeba projednat otázku cen, marže, zastupování sjednávat na procenta ze zisku. Otázku výhradního zastoupení podmínit zkušební dobou a minimálním prodejem.

8.2. Podmínky zaměstnávání cizinců a místních sil

Zaměstnávání cizinců v Chorvatsku je regulováno tzv. cizineckým zákonem (Zakon o strancima NN 36/2009). Cizinec může pracovat v Chorvatsku za předpokladu, že má pracovní povolení a splňuje všeobecné a zvláštní podmínky pro vytvoření zaměstnaneckého vztahu. Pracovní povolení se vydává na dobu určitou, po dobu vykonávání určitých činností nebo odborné práce. Pracovní povolení vydává MUP - Ministerstvo vnitra Chorvatska prostřednictvím policejních služeben v místě vykonávání činností.

Chorvatská republika má zavedený systém kvót na počet pracovních povolení pro cizince, rozdělených z hlediska počtu pro jednotlivé skupiny profesí (Stavba lodí, Stavebnictví, Věda a vzdělávání, Turistika, Zdravotnictví, Kultura a Doprava)

Všechny potřebné informace spojené s pobytem a zaměstnáním v Chorvatsku poskytne níže uvedený zastupitelský úřad Chorvatska v Praze.

VELVYSLANECTVÍ CHORVATSKÉ REPUBLIKY

V Průhledu 9
162 00 PRAHA 6
tel: 2 333 404 79, 2 333 556 95
fax: 2 333 434 64

Souborové přílohy:

- Novela cizineckého zákona
<http://download.czechtrade.cz/odsi.asp?id=57234> (60kB)

8.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Cizinec může na základě "Zákona o obchodu" (NN 11/96) zakládat reprezentaci ("predstavništvo") za účelem průzkumu trhu, vykonávání propagačních a informačních činností a za účelem své prezentace. Reprezentace nemá statut právnické osoby, a tudíž nemá právo uzavírat smlouvy/ kontrakty. Činnost

může zahájit až na základě zápisu do Registru reprezentací zahraničních osob na Ministerstvu hospodářství, práce a podnikatelství Chorvatské republiky.

Pro zřízení reprezentace/ kanceláře jsou MH CHR jsou požadovány tyto dokumenty:

- formulář se jménem společnosti zakládající kancelář, jméno a adresa kanceláře, aktivity, počet a jména zaměstnanců, jména osob mající právo jednat jménem společnosti
- dokument o registraci zahraniční firmy
- popis obchodních aktivit
- ověřené potvrzení, že společnost přebírá odpovědnost za všechny závazky, které by mohly z činnosti reprezentační kanceláře vzniknout
- povolení k pobytu pro zahraniční občany zaměstnané v kanceláři

Všechny dokumenty musí být originály nebo notářsky ověřené kopie.

Zahraníční subjekty mohou v Chorvatsku založit (zápisem do obchod. registru):

- veřejnou obchodní společnost (javno trgovačko društvo)
- společnost s ručením omezeným (društvo s ograničenom odgovornošću) - min. kapitál pro založení je 20 000 KN
- akciovou společnost (dioničko društvo) - min. kapitál pro založení je 200 000 KN
- komanditní společnost (limited partnership - komanditno društvo)
- tiché společenství (tajno društvo).

Postup zakládání obchodní společnosti v Chorvatsku je ve srovnání s předchozími léty urychlen a zjednodušen a je detailně popsán na informačním serveru HITRO, který je provozován v chorvatském a anglickém jazyce.

www.hitro.hr

HITRO je služba chorvatské vlády pro zrychlenou komunikaci občanů a podnikatelských subjektů se státní správou. HITRO umožňuje občanům a subjektům jednodušší přístup k informacím a službám na jednom místě.

8.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP)

V Chorvatsku jsou k dispozici všechny běžné prostředky reklamy (noviny, časopisy, TV, rozhlasové stanice, billboardy) a jsou široce využívány. Propagační techniky jako sales promotion, public relations a obchodní veletrhy jsou běžné a dosahují dobré úrovně. Vedle dosud státní televize jsou nejvhodnějšími médii pro reklamu deníky a další periodika - jako jsou Večernji list, Jutarnji List, Vjesnik, Slobodna Dalmacija nebo týdeníky Nacional, Globus a Poslovni Tjednik. Hlavním hospodářským a obchodním časopisem je Privredni Vjesnik. Měsíčník Banka se věnuje vývoji situace v bankovním sektoru. Na výrobcích v prodejní síti se požaduje návod a popis v chorvatštině, sděluje se jméno výrobce a importéra, apod. Při prezentaci firmy je vhodné zmínit úspěšnost na západních trzích, získané certifikáty apod.

Největším inzertním listem je:

OGLASNIK

Oglasno informativni list

Gundulićeva 47

10000 Zagreb

tel: +385-1-4552 200

fax: +385-1-4552 203

www.cursor.hr/pa.nsf/Stranice/oglasnik-zg

8.5. Způsoby řešení obchodních sporů

Základy pro řešení obchodních sporů a arbitráže jsou obsaženy ve dvou zákonech:

- Zákon o parničnom postupku (Zákon o procesním, soudním řízení - NN 53/91 a 91/91)
- Zákon o riješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u odredženim pitanjima s drugim zemljama (Zákon o řešení konfliktu zákona s předpisy jiných zemí v určitých otázkách s jinými zeměmi - NN 53/91).

Chorvatsko sukcedovalo do všech bývalou SFRJ přijatých mezinárodních arbitrážních konvencí. Např. přijalo:

- Newyorskou úmluvu o uznání a výkonu rozhodčích nálezů z r. 1958
- Ženevskou úmluvu o výkonu zahraničních rozhodčích nálezů z r. 1927
- Ženevský protokol o arbitrážních klauzulích z r. 1923.

V roce 1993 Chorvatsko podepsalo Úmluvu o vytvoření multilaterální investiční a garanční agentury (MIGA) a postupně obnovuje bilaterální dohody o vzájemné ochraně investic.

Při řešení obchodních sporů a vymáhání pohledávek lze v první fázi doporučit Chorvatskou hospodářskou komoru (úsek právní pomoci), příp. využít zahraničních inkasních kanceláří. V případě neúspěchu je nutné použít soudní cestu (obrátit se na advokáta - seznam advokátů má Chorvatská HK, seznam advokátů hovořících česky má zastupitelský úřad v Záhřebu). Soudy jsou však zahlceny případy (až 40 000 chorvatských firem řeší své spory prostřednictvím soudů) a nelze očekávat vyřešení v krátké době. Z tohoto důvodu je potřeba výběru obchodního partnera v Chorvatsku věnovat patřičnou pozornost.

8.6. Režim zadávání veřejných zakázek

Ministerstva, ostatní státní instituce (vč. státních podniků) a orgány místní samosprávy jsou povinné nakupovat zboží a služby, pokud jsou hrazeny ze státního rozpočtu, v rámci veřejné soutěže ("javno nadmetanje / javni natječaj") v souladu s chorvatským "Zákonem o veřejné soutěži" (nová pravidla veřejné soutěže jsou v NN č. 117/2001 - "Zakon o javnoj nabavi"). Zákon definuje jednotlivé kategorie jako zadavatel, zboží, služby, nejpříjemnější nabídka apod. Veřejná soutěž musí být zadavatelem vyhlášena, jestliže objednávky zadavatelů zboží a služeb přesáhnou v rozpočtovém roce 200 tis. HRK (hodnota bez DPH). Zadavatel v rozpočtovém roce nesmí své objednávky dělit s cílem vyhnout se veřejné soutěži. Z rozhodnutí ministerstva financí může být z uvedených pravidel udělena výjimka v případě, že jde o veřejnou nebo soukromou pomoc nebo o nákupy dohodnuté dle mezinárodních dohod nebo jde-li o vojensko-strategický nebo státní zájem (tyto výjimky se poměrně široce uplatňují). Veřejné soutěže pro zboží a služby se mohou v Chorvatsku zúčastnit i zahraniční zájemci. Zadavatel je povinen v rámci veřejné soutěže učinit tyto kroky:

- uveřejnit skutečnosti o veřejné soutěži v domácím tisku (nejčastěji deníky Večernji list nebo Vjesnik nebo v NN (Národní Noviny) a to v jazyce chorvatském, a při hodnotě vyšší než 200 tis. EUR i v oficiálním Věstníku EU (v jazyce anglickém)
- připravit dokumentaci pro veřejnou soutěž i s podmínkami soutěže
- účastníkům soutěže stanovit termín pro získání nabídky a dokumentace
- stanovit termín, místo a čas uveřejnění nabídky v rámci veřejné soutěže
- vytvořit komisi v počtu minimálně tří členů k hodnocení nabídek.

Hodnota nabídky je vyjádřena v HRK a v mezinárodním tisku v USD nebo v EUR. Pokud se do veřejné soutěže nepřihlásí alespoň 3 účastníci, soutěž se opakuje.

Mezinárodní tendry financované Světovou bankou, EBRD, UNHCR apod. jsou chorvatští zadavatelé (státní instituce, ministerstva, státní společnosti) povinni zveřejnit v domácím tisku (Vjesnik/ Večernji List) a v Národních novinách (NN) v jazyce chorvatském i anglickém.

8.7. Problémy a rizika místního trhu

Rizikem může být špatná platební morálka a neseřízní jednání při uzavírání kontraktů, což není zas tak nic neobvyklého v obchodním světě. Doporučuje se proto prověřit potenciální obchodní partnery a následně využívat standardních platebních instrumentů (bankovní garance), příp. pojištění obchodních případů prostřednictvím EGAPu nebo jiných pojišťoven. **V každém případě je nutno obchodovat s chorvatským partnerem na základě řádné uzavřené smlouvy. Dle zkušeností ZÚ, tento základní předpoklad nebývá vždy úplnou samozřejmostí, a to v případech ad hoc dodávek a provizních smluv.**

8.8. Problematika ochrany duševního vlastnictví

Ochrana duševního vlastnictví a autorských práv je v Chorvatsku řešena zákonnou úpravou, která byla přijata chorvatským parlamentem v říjnu 2003. Jedná se o zákony :

- NN167/03 - Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima, který nabył účinnosti v říjnu 2003.
- NN 173/03 - Zakon o patentu, který nabył účinnosti 1. 1. 2004.

8.9. Obvyklé platební podmínky, platební morálka

Dle chorvatské legislativy se platební styk se zahraničím se uskutečňuje v devizách nebo v domácí valutě (HRK). Všechny pohledávky a závazky vyplývající ze vztahu se zahraničím se vyrovnávají prostřednictvím platebního styku s domácími bankovními institucemi majícími mezinárodní oprávnění. Platební styk se realizuje obvyklými způsoby mezinárodního platebního styku:

- dokumentární akreditiv
- poukázání peněz
- dokumentární inkaso
- obchodně úvěrový dopis
- bankovní šek
- směnka
- bankovní garance

Díky drahým úvěrům a nedostatku kapitálu je stále větším problémem platební neschopnost (velká vnitřní zadluženost a nelikvidnost chorvatských subjektů). Proto se doporučuje uzavírat obchody s novými partnery na základě akreditivu. Nejvýhodnější je spolupracovat s Chorvatskou hospodářskou komorou a také s partnerovou místní bankou (prověření základních údajů). Běžná praxe je, že chorvatští odběratelé požadují při standardních platebních podmínkách odklady plateb ve lhůtě 30 až 90 dnů.

8.10. Významné veletrhy a výstavy v teritoriu

V Chorvatsku je každoročně organizováno v průběhu roku téměř 120 různých veletrhů a výstav na více než 30 místech celého chorvatského teritoria. Největší organizátor veletrhů v Chorvatsku a celé jihovýchodní Evropě je Záhřebský veletrh – Zagrebački velesajam, který v roce 2009 oslaví 100. výročí zahájení vystavovatelských aktivit ve svých prostorách. Chorvatské výstavnictví se tak může pochlubit stoletou tradicí.

Největší a nejvýznamnější událostí roku je konání **Podzimního mezinárodního záhřebského veletrhu – Jesenski međunarodni zagrebačku velesajam**, který probíhá každoročně v září v hlavním městě Chorvatska Záhřebu. Tento všeobecný veletrh zahrnuje veškerá témata hospodářského života od strojírenství, energetiky, ochrany životního prostředí, dopravy a logistiky, stavebnictví, zemědělství a textilního průmyslu. Nezapomíná ani na turistickou oblast, která hraje v chorvatské ekonomice důležitou úlohu.

Jak již bylo výše uvedeno, v Chorvatsku se konají v průběhu celého roku a to nejen v Záhřebu i specializované veletrhy a výstavy zaměřené např. pouze na stavebnictví, svařovací zařízení, nábytek, lékařskou techniku, atd. Poměrně známé jsou veletrhy **GRAĐENJE a OPREMANJE**- mezinárodní veletrh stavebnictví, **AMBIENTA** – mezinárodní veletrh nábytku, atd.

Co se týče počtu vystavovatelů, návštěvnosti a věhlasu patří k nejdůležitějším veletrhům v této jižní části Evropy již výše zmíněný **Podzimní mezinárodní záhřebský veletrh**

Kalendář všech veletrhů a výstav konaných v Chorvatsku v průběhu roku včetně kontaktů je možno nalézt na internetových stránkách Chorvatské hospodářské komory www.hgk.hr popřípadě na internetových stránkách Záhřebských veletrhů (ZV) - www.zv.hr

Kontaktní adresy:

ZAGREBAČKI VELESAJAM

Avenija Dubrovnik 15
tel.: +385 -1-6503 111
fax: +385 -1- 6550 619
www stránka : www.zv.hr
E-mail: zagvel@zv.hr

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA

SEKTOR ZA TRGOVINU
ODJEL ZA PROMOCIJU GOSPODARSTVA
tel.: +385-1-4561 624
fax: + 385 1 4828 499
www stránka: www.hgk.hr
E-mail: trgovina@hgk.hr

9. Investiční klima

9.1. Podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Legislativní rámec pro zahraniční investice vymezuje Zákon o podniku (NN 111/93, platný od 1. 1. 1995), a Zákon o soudní registraci (NN 1/95), které zahraničním investorům a společnostem garantují stejná práva a závazky (na základě reciprocit) a rovněž práva chorv. občanům v zemi investora), a dále stanoví pravidla pro soudní registraci firem. Zákon o podniku zajišťují též volné převody (pohyb) kapitálu/ investic a zisků.

Ústava CHR zahraničním investorům garantuje:

- ochranu vloženého kapitálu
- volný převod zisku do zahraničí
- volný převod volného investičního kapitálu.

Zákon o podpoře investic (NN č. 73/2000), přijatý chorvatským parlamentem v roce 2000 upravuje Zákon o dani ze zisku ve smyslu daňových úlev pro domácí a zahraniční investory:

Objem investice	Zvýhodněná daňová sazba	Doba využívání zvýhodněné sazby od počátku investice	Podmínky pro :
min. 10 mil.HRK	7 %	10 let	30 zaměstnanců
více než 20 mil. HRK	3 %	10 let	50 zaměstnanců
více než 50 mil. HRK	0 %	10 let	75 zaměstnanců

Od 1.2.2009 mohou české právnické i fyzické osoby nabývat nemovitosti v Chorvatsku na základě Zakona o vlasništvu.

9.2. Přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Přímé zahraniční investice (FDI) v roce 2008 dosáhly částky 2,930 mld. EUR, což je o 19% méně ve srovnání předchozím rokem. Celkově za období posledních 7 let 2002 až 2008 cizinci v Chorvatsku investovali přes 14,6 mld. EUR.

Vývoj přímých zahraničních investic v Chorvatsku v posledních 8 letech

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Přímé zahraniční investice FDI (mil EUR)	1 137,9	1762,4	949,6	1 467,9	2 764,8	3 670,2	4 191,7	1 875,2
Celkem HDP (mil. EUR)	28 112	30 011	32 759	35 725	39 102	42 833	47 370	45 379
Podíl FDI na HDP (v %)	4,05	5,87	2,90	4,11	7,07	8,57	8,85	4,13

Zdroj : HNB - Hrvatska narodna banka www.hnb.hr

Mezi největší chorvatské investory z nových členských zemí EU patří Maďarsko. Jeho postavení z hlediska zahraničních investorů je dáno prodejem podílu chorvatské naftové společnosti INA maďarské společnosti MOL v letech 2003 a 2009. Tento fakt se projevil na téměř dvojnásobném nárůstu FDI v roce 2003 oproti jiným létům.

Dlouhodobě patří mezi největší investory v Chorvatsku hospodářsky vyspělé země jako jsou Rakousko, Holandsko a Německo .

Země	1993 – 2009 (mil EUR)	Z toho 2009
Rakousko	6 209,7	420,7
Holandsko	4 405,3	1 080,1
Německo	2 759,3	56,2
Francie	1 350,9	42,1
Itálie	1 061,5	81,5
Lucembursko	982,5	-63,9
Maďarsko	2 307,0	154,8
Slovinsko	1 060,8	108,0
Švýcarsko	382,3	-14,6
Velká Británie	421,1	34,8
Mezinárodní finanční instituce	259,0	-17,7
USA	140,3	21,4
Švédsko	148,1	-122,9
Dánsko	178,2	22,3
Kypr	109,9	25,1
Bosna a Hercegovina	70,9	-4,9
Lichtenštejnsko	51,4	0,5
Irsko	45,1	6,0
Španělsko	51,4	2,0
Britské Panenské ostrovy	28,2	-0,1
Ruská federace	126,6	5,0
Belgie	410,5	20,7
Slovensko	26,7	6,5
ČR	18,40	1,5
Celkem (mil.EUR)	23 775,6	1 875,2,9

Zdroj : HNB - Hrvatska narodna banka

9.3. České investice v teritoriu

Zahraniční investice z ČR do Chorvatska jsou dle oficiálních výkazů velmi nízké a v oficiálních přehledech se začaly objevovat až v roce 2006. Za období let **1993-2009** se české investice ve výši **18,4 mil EUR** podílejí pouhými 0,13 % na celkových zahraničních investicích do Chorvatska.

Je však známo, že čeští občané zakládají v Chorvatsku právní subjekty dle chorvatského práva, za účelem nákupu nemovitostí. České firmy rovněž projevují zájem o privatizaci hotelových komplexů a jsou do procesu privatizace zapojeny. Konkrétní strukturální složení investic dle jednotlivých odvětví není známo.

9.4. Nejperspektivnější odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Možnosti pro české firmy lze nalézt v oblasti turismu a hoteliérství. S rozvojem chorvatské turistiky je registrován rostoucí zájem českých občanů (fyzických i právnických osob) o koupi nákupů nemovitostí a pozemků v Chorvatsku. Tento zájem se však stále soustřeďuje víceméně na nákup malých objektů nebo pensionů na jadranském pobřeží.

Další reálná oblast z hlediska budoucí privatizace jsou Chorvatské železnice (HŽ). Dle privatizační strategie, privatizovány budou 3 společnosti patřící HŽ zabývající se aktivitami, které přímo nesouvisí s hlavním předmětem činnosti chorvatských drah, kterým je železniční přeprava osob a nákladu, jak v domácím tak zahraničním provozu.

Do prvního kola privatizace půjdou firmy zajišťující stravování, údržbu a ochranu budov v souvislosti s provozem chorvatských železnic. (Željezničko ugostitelstvo d.o.o, RVR d.o.o., PZZ Inženjering d.o.o). Dále se uvažuje s privatizací dalších 7 společností z celkového počtu 16. Zdali bude privatizace organizována přímo HŽ nebo půjde přes HFP-Hrvatski fond za privatizaciju, bude teprve předmětem rozhodnutí chorvatské vlády.

9.5. Rizika investování v teritoriu

Doposud zmíněná daňová a jiná zvýhodnění nebyla dostatečným motivem a nepřitáhla zahraniční nebo domácí investory a to ani do oblastí zvláštní státní péče (válkou zničených regionů), které mají další daňové úlevy definované zvláštními zákony. Opatrný přístup zahraničních investorů byl spojen zejména s pomalým tempem změn v právním systému.

Mnohdy problematická platební morálka chorvatských hospodářských subjektů, vysoká vnitřní zadluženost, složité byrokratické postupy spojené s vydáváním nejrůznějších povolení a koncesí a v neposlední řadě i nejasnosti v pozemkových knihách byly zřejmě hlavními důvody, proč nedošlo k zásadnímu obratu v přílivu a struktuře zahraničních investorů, pokud nepočítáme zatím jedinečný prodej podílu výše zmíněné společnosti INA.

10. Očekávaný vývoj v teritoriu

10.1. Významné události v následujícím roce a jejich dopady na ekonomickou sféru země

Pro Chorvatsko a jeho další hospodářský vývoj spojený s legislativními reformami, privatizací státního sektoru bude velmi důležité plnění harmonogramu reforem a tempo, jakým bude uzavírat jednotlivé kapitoly v přístupových rozhovorech s EU. Uzavření všech kapitol by Chorvatsko rádo stihlo ještě v roce 2010 s tím, že v roce 2011 by měla proběhnout ratifikace v členských státech a od 1.1.2012 by se Chorvatsko mohlo v optimálním případě stát členem EU.

10.2. Trendy, vstup země do mezinárodních uskupení, přijetí nových zákonů, daní apod.

Ukončení přístupových jednání Chorvatska a EU je podmíněno třemi faktory. Jedním z faktorů je celková politická nálada pro další rozšiřování. Druhým důležitým faktorem je reálný pokrok Chorvatska v přístupových jednáních daný průběžným vyhodnocováním počtu uzavřených kapitol. Poslední faktor je dodržení tempa reforem a harmonogramu plnění závazků ze strany Chorvatska.

Chorvatsko zamýšlí a dává si za cíl ukončit své předvstupní úsilí do konce roku 2010 a členem EU se stát v roce 2012.

10.3. Nové možnosti pro český export či jinou ekonomickou spolupráci s ČR

Český export do Chorvatska, jak je možno vidět z kapitoly 7.2. - Bilance obchodní výměny ČR a Chorvatska, kontinuálně roste v desítkách procent ročně.

Z hlediska možnosti a poptávky chorvatského hospodářství po jednotlivých skupinách výrobků, však možnosti převratných změn ve struktuře českého exportu do Chorvatska do budoucna nevidíme. Jde spíše o to, aby ekonomická spolupráce ČR s Chorvatskem byla povýšená na vyšší úroveň spolupráce než jen na prostou výměnu zboží či služeb.

Vyšší formy ekonomické spolupráce než jsou prostý vývoz a dovoz zboží a služeb, zejména při využívání stávajících domácích kapacit by rozhodně přispěly k ještě většímu prosazení českých subjektů a jejich výrobků nejen na chorvatském trhu, ale rovněž na trzích sousedních zemí bývalé Jugoslávie.

Pro oblast firem jde rovněž o zapojení do privatizačního procesu, který z celkového pohledu na Chorvatsko zatím neprobíhá potřebným tempem, avšak dle strategických plánů konkrétních dosud státních firem (např. chorvatských železnic) musí být zahájen. Privatizace hotelových komplexů i jednotlivých turistických zařízení probíhá.

Na úrovni státních institucí jde o zapojení české strany např. do twinnigových programů EU, předávání zkušeností s procesem přistupování k EU, zkušeností s čerpáním předpřístupových fondů, apod. Z nespočetných jednání na různých úrovních vyplývá zájem chorvatské strany o české zkušenosti a to nejen v ekonomické oblasti. Rovněž ze strany EU prostřednictvím Delegace Evropské komise se dá dovozovat tlak na to, aby nové členské země EU se aktivněji zapojovaly do programů finanční pomoci ze strany EU Chorvatsku.